

PRIE A.A. AMBASADORIAUS STASIO LOZORAČIO KAPO

Neverseniausiai su apgailestavimu išleidome ambasadorių Stasį Lozoraitį į Romą, o dabar netikėtai atėjusi žinia apie jo mirtį verčia graudulio perpintu žodžiu palydėti jį į amžinybę...

A.a. Stasys Lozoraitis, Lietuvos okupacijos dešimtmečiais gyvendamas svietimose žemėse, visą laiką tikėjo laisva ir šviesa Lietuvos ateitimi. Savo veikla Lietuvos labui, savo diplomatinėmis pastangomis kovojo dėl Lietuvos laisvės, jis aukso raidėmis įsirašė į Lietuvos istoriją. O savo atviroje ištikimybėje Lietuvos meilei jis paliko neužmirštamą įvaizdį, ypatingai jau išėivijoje gimusiai lietuvių kartai, kuri tebėra įsijungusi į tautinį gyvenimą. Vyresnioji karta prisimena Stasį Lozoraitį, kai jis dar jaunystėje, tik ką baigęs mokslus, VLIK'o paskelbtosios Lietuvių Chartos paskatoje, 1950 metais pradėjo

organizuoti Italijoje gyvenančius tautiečius į Lietuvių Bendruomenę, o suorganizavęs jis jai ir vadovavo. Tą bendruomeninę dvasią jis nuoširdžiai ir gyveno.

Stasiui Lozoraičiui atvykus į Washingtoną, čia per šešerius metus vyko sklandus JAV LB su juo bendradarbiavimas, JAV LB KV keliant Lietuvos laisvės siekius Amerikos visuomenės ir valdžios institucijose.

A.a. ambasadorius Stasys Lozoraitis stipriai ir prasmingai įtaigojo Amerikos Lietuvių Bendruomenės veikloje kreipti dėmesį į Lietuvą, kad būtų užtikrinta išėivijos ateities tautinės gyvybės jėga. Tikėjimas į Lietuvą spindėjo visą laiką iš Ambasadoriaus akių.

Šitokią šviesų įvaizdį jis paliko visai Amerikos Lietuvių Bendruomenei, o tuo pačiu rytojau lietuvių veiklos darbuotojams.

Ne kartą jis savo kalbose yra sakęs, kad kiekviename savo gyvenimo žingsnyje jis jaučia savo tautos ir šeimos protėvių dvasią... Amžinąją ramybę jis rado Amerikos žemėje, tikėjime, kad Amerikos lietuviai jį visados jaus... A.a. ambasadorius Lozoraitis dvasiniai visuomet bus su mumis...

Šia liūdesiu persunkta proga tebus leista visos JAV Bendruomenės vardu pareikšti nuoširdžią užuojautą skausmo prislėgtai našlei **Danielai** ir visiems artimiesiems.

JAV LB KV pirmininkas **Vytas Maciūnas** ir valdybos nariai:

*Regina Narušienė,
Algimantas Gečys,
Regina Kučienė,
Birutė Jasaitienė,
Laima Šileikytė – Hood,
Ingrida Bublienė,
Gintaras Čepas,
Daina Krivickaitė,
Gintautas Taoras,
Pranas Gvildys,
Balys Raugas,
Gailė Radvenytė,
Rimantas Stūrbys,
Vitolis Vengris.*

MIRĖ AMBASADORIUS STASYS LOZORAITIS

Lietuvos nacionalinė
L. Mažvydo biblioteka

Lietuvos Ambasada Jungtinėse Amerikos Valstijose su giliu liūdesiu praneša, kad birželio 13 d., 12 val. 25 min. vietos laiku Washingtone mirė Lietuvos Nepaprastasis ir Įgaliotasis Ambasadorius Italijoje Stasys Lozoraitis.

Į NEBŪTĮ, BET NE Į UŽMARŠTĮ

Pasitraukė iš gyvųjų tarp kilnus Lietuvos Nepriklausomybės kovotojas – ambasadorius Stasys Lozoraitis. Tai ne privatus likimas ir mirtis, nors laidotuvės, šeimos pageidavimu, surengtos visai privačiai. Tai įžymaus Lietuvio ir patrioto pasitraukimas, įvykęs Aukščiausio valia, kurį būtina palydėti nors keletu žodžiu.

Stasys Lozoraitis pašventė savo gyvenimą Lietuvai – jos Tautai, teisei, laisvei ir valstybės Nepriklausomumui.

mybei. Toje laisva valia pasirinktoje piliečio ir diplomato tarnyboje, kuri anaipol nežadėjo nei turto, nei garbės ženklų, jis buvo nuoseklus, išvalgus ir nepalaužiamas. Ištikimybė Lietuvai jam buvo aukštesnis principas, negu tarnautojo ryšys su kuria nors valdžia, bet ne visi įstengė tai suprasti.

Lietuva nesusėjo apdovanoti Stasio Lozoraičio kitkuo, negu didelės dalies dorų žmonių pagarba ir simpatija. Atsirado, deja, ir tokių, kurie

lą Lietuvos pasišventėlį vadino "svetimu" ir net šmeižė, pamėginusį pastoti kelią buvusių komunistų vienvaldystei. Galbūt dabar jie susimąsto ir nulenkia galvas kartu su visa Lietuva jos sūnaus atminimui.

Tėvynė niekada nepamirš savo ištikimo pareigūno ir gynėjo Stasio Lozoraičio ir lauks, tikiuosi, priglausti jo palaikus savo glėbyje.

Vytautas Landsbergis
New York, 1994, birželio 14

BUVUSIO LIETUVOS AMBASADORIAUS JAV STASIO LOZORAČIO ATMINTIES PAGERBIMAS LIETUVOS AMBASADOJE WASHINGTONE

Š.m. birželio 14 d. Lietuvos Ambasados darbuotojai pagerbė buvusio Lietuvos ambasadoriaus JAV Stasio Lozoraičio atminimą. Ambasadorius A. Eidintas apžvelgė pasiaukojantį ir prasmingą Diplomato, Politiko, Lietuvos Patrioto velionio Ambasadoriaus Stasio Lozoraičio gyvenimą ir veiklą Tėvynės labui.

Šviesus Ambasadoriaus

Stasio Lozoraičio atminimas buvo pagerbtas tylos minute. Pagal galiojančią diplomatinio protokolo praktiką, Lietuvos Ambasadoje Washingtone, adresu: 2622 16 th St. N.W. Washington, D.C. š.m. birželio 16 ir 17 d.d. nuo 10 val. ryto iki 4 val. vakaro JAV valdžios pareigūnai, užsienio valstybių diplomatai ir kiti asmenys galėjo pasirašyti Gedulo Knygoje.

~~~~~

Dėl Lietuvos Nepaprastojo ir Įgaliotojo Ambasadoriaus Italijoje S. Lozoraičio mirties, 1994 m. birželio 16 ir 17 dienomis Lietuvos ambasadoje Washingtone lankėsi užsienio valstybių diplomatinio atstovybių Jungtinėse Amerikos Valstijose vadovai

bei kiti diplomatai. Užuojautų knygoje pasirašė Švedijos, Baltarusijos, Latvijos, Norvegijos ambasadoriai, Lenkijos, Vokietijos, Didžiosios Britanijos, Japonijos, Austrijos, Nyderlandų, Graikijos ir Rumunijos ambasadų atstovai bei privatūs asmenys.

Ambasados spaudos skyrius

(Apie a.a. Stasio Lozoraičio laidotuves 2 psl.)

Staigiai mirus mūsų visų aukštai gerbiama, visą savo gyvenimą atidavusiam darbui ir rūpesčiui už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę,

Jo ekselencijai ambasadoriui

A.A. STASIUI LOZORAČIUI

žmonai DANIELLE, broliui įgaliotam ministrui KAZIUI, giminėms ir artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą.

TAUTOS FONDAS

Užuojautų telegramos

Poniai Danielai LOZORAITIENEI

Nuoširdžiai užjaučiame Jus, netekus mylimo vyro, draugo, tauraus žmogaus.

Tepadedą Dievas išgyventi šią netektį.

Stasys Lozoraitis įžiebė mums ir dar tūkstančiams Lietuvos žmonių laisvės ir vilties kibirkštį. Ištikimo ir garbingo Lietuvos sūnaus atminimas lieka mums.

Stasio Lozoraičio Prezidento rinkimų štabo vardu –

Arvydas Akstinavičius, Ina Balsytė, Vytautas Bogušis, Justas Dvarionas, Violeta Gaižauskaitė, Eugenijus Gentvilas, Laimutė Jonkaitytė, Nomedą Kuodienė, Aidą Palubinskas, Angonita Rupšytė, Vidmantas Staniulis, Darius Šilas, Jonas Tamulis

~~~~~

Ponia Daniela LOZORAITIENE,

Nuoširdžiai užjaučiame Jus.

Netekome Stasio LOZORAČIO – ištikimo Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės gynėjo, tauraus ir šviesaus žmogaus.

Esame su Jumis šią skaudžią netekties valandą.

Lietuvos Centro sąjungos vardu –

Romualdas Ozolas

Lietuvos Centro sąjungos pirmininkas

Seimo narys

Egidijus Bičkauskas

Lietuvos Centro sąjungos Tarybos pirmininkas

Seimo Pirmininko pavaduotojas

PALAUDOTAS AMBASADORIUS STASYS LOZORAITIS

Birželio 17 d. Putnam, Connecticut. 11 valandą ryto mišiomis Marijos Nekaltojo Prasidėjimo vienuolyno koplyčioje prasidėjo ambasadoriaus Stasio Lozoraičio laido tuvės, kuriose dalyvavo velionio našlė Daniela, brolis ambasadorius Kazimieras Lozoraitis su žmona Giovanna, Marinella D'Ercole, ambasadorius Anicetas Simutis su žmona, buvę diplomato štabo Vashingtone darbuotojai, artimieji. Mišias laikė vyskupas Paulius Baltakis, prelatas Vytautas Balčiūnas, kunigas Valdemaras Cukuras, kunigas Rapolas Krauskas, maldas lydėjo seselių giesmės. Mišių pabaigoje ambasadorius Kazys Lozoraitis perskaitė Popiežiaus Jono Pauliaus II užuojautos telegramą, kurioje jis "prašo Dievo gailestingumo, paramos ir krikščioniškos vilties, meldamas amžinos ramybės mirusiajam ir, tikėdamas Kristaus prisikėlimu, siunčia Apaštalinį palaiminimą".

Po mišių lietuviška trispalve apdengtas karstas su velionio palaikais buvo nuvežtas į vienuolynui priklausančias Dangaus Vartų kapines. Atsisveikinimo žodį tarė Viktoras Nakas, šeimos vardu susirinkusiems padėjo ambasadorius Kazys Lozoraitis. Po to, kai buvo sugiedotas Lietuvos himnas, ambasadorius Anicetas Simutis įteikė p. Danielai Lozoraitienei trispalvę. Skambant "Marija, Marija", karstas buvo nuleistas ir svingingai Putnamo žemė, mažas Lietuvos kampelis tolimuose užjūriuose, amžinajam poilsui priėmė a.a. Stasį Lozoraitį.

Visų, norinčių savo aukomis pagerbti a.a. Stasio Lozoraičio atminimą, velionio šeima prašo aukoti Marijos Nekalto Prasidėjimo vienuolynui. Surinktas lėšas vienuolyno seselės numato skirti Kaune statomai koplyčiai įrengti.

A. Samsonienė

Girdėta iš Vilniaus

• **BALTIJOS ŠALIŲ MINISTRŲ PIRMININKŲ SUSITIKIMAS TALINE.** Pirmadienį Estijos Parlamento rūmuose Toompea pilyje Lietuvos, Latvijos ir Estijos vyriausybės delegacijos, vadovaujamos Ministrų Pirmininkų Adolfo Šleževičiaus, Marto Laro, Valdžio Birkavo aptarė Baltijos šalių susitarimus dėl Rusijos kariuomenės išvedimo. Paskelbtas bendras Baltijos šalių Vyriausybės vadovų pareiškimas dėl Rusijos kariuomenės išvedimo iš Latvijos ir Estijos. Rusijos armija iš šių Baltijos valstybių besąlygiškai turi būti išvesta iki rugpjūčio 31 dienos. Pareiškime rašoma, kad šį Baltijos Vyriausybės sprendimą paremtų Europos visuomenė.

Po diskusijų pasirašytas trišalis susitarimas dėl Baltijos šalių tarpparlamentinio ir tarpvyriausbinio bendradarbiavimo, deklaracija dėl Baltijos Ministrų Tarybos įsteigimo. Baltijos Ministrų Taryba bus steigama panašiai kaip ir Šiaurės valstybių Ministrų Taryba.

• **LIETUVA NIEKADA NEPAMIRŠ TRĖMIMO AUKŲ.** Vilniuje, buvusiam kariniame miestelyje, planuojama suremontuoti keletą namų ir kitais metais laikinai apgyvendinti 150-170 šeimų, kurios nori grįžti į Lietuvą iš tremties, – pasakė pirmadienį per Lietuvos radiją Prezidentas Algirdas Brazauskas.

Lietuva niekada nepamirš trėmimo aukų ir valdžios bei visų Lietuvos gyventojų rūpestis yra jiems sudaryti kuo geresnes gyvenimo sąlygas. Persikėlimo į Lietuvą išlaidos bus finansuojamos, mokamos vienkartinės pašalpos, padedama susirasti darbą, persikvalifikuoti, finansuojama 50 procentų savarankiško verslo sukūrimo. Numatyta tam skirti daugiau kaip milijoną litų.

• **PASKIRTI MINISTRAI.** Kaip Eltai pranešė Prezidento atstovas spaudai, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 84 straipsnio 9 punktu ir atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko Adolfo Šleževičiaus teikimą, Lietuvos Prezidentas Algirdas Brazauskas savo dekretais paskyrė šešis ministrus:

Mindaugą Lauryną STANKEVIČIŲ – Valdymo Reformų ir savivaldybių reikalų ministru. 58 metų M. Stankevičius prieš tai dirbo Socialinės apsaugos ministru.

Bronių BRADAUSKĄ – Alininkos Apsaugos ministru. 50 metų Bradauskas buvo Aplinkos apsaugos departamento generalinio direktoriaus pavaduotojas.

Vladislovą DOMARKĄ – Švietimo ir mokslo reikalų ministru. 54 metų V. Domarkas buvo Užsienio reikalų ministro pavaduotojas.

Dainių TRINKONĄ – Kultūros ministru. 62 metų D. Trinkūnas buvo Kultūros ir Švietimo ministras.

Albertą VASILIAUSKĄ – Miškų ūkio ministru. 59 metų gamtos mokslų habilituotas daktaras, profesorius prieš tai buvo Lietuvos miškų instituto direktorius.

Aleksandrą VASILIAUSKĄ – Ekonomikos ministru. 54 metų ekonomikos mokslų daktaras, profesorius Vasilias

Ko tie juodieji pykina žydus?

Birželio 12 įvyko didžiųjų JAV juodųjų organizacijų vadovybių suvažiavimas. Jame tarp kitų klausimų buvo svarstomi ir nemalonumai, kilę iš Amerikos Konstitucijos garantuojamos teisės kalbėti, ką nori. Pasitaiko, kad ta "free speech" teisė išeina iš ribų, supykina, supriešina vieną piliečių dalį su kita. Nemaloni situacija kilo Kalifornijos universiteto Riverside padalinyje. Čia studentams kalbą sakė pagarsėjęs savo antisemitiniais pareiškimais juodųjų musulmonų veikėjas Khalid Abdul Muhammad. Jam bekalbant klausytojų tarpe atsistojo vienas juodas vyras ir šovė į kalbėtoją, sužeisdamas jį į koją. Minia tuoj šoko ant atentatininko, jį nuginklavo

prieš šį paskyrimą buvo Prezidento patarėjas ekonomikos klausimais.

• **VOKIETIJOS KARO LAIVŲ VIZITAS.** Į Klaipėdą praejusią savaitę buvo atplaukusi Vokietijos devynių raketinių katerių eskadra, dalyvaujanti tarptautiniuose kariniuose manevruose "Baltops – 94". Laive "Rhein" Vokietijos ambasadorius Lietuvoje Reinhard Kraus surengė oficialų priėmimą miesto vadovams. Vokiečių jūrininkai surengė vaišes Klaipėdos vaikų namų auklėtiniais, įteikė jiems dovanėlių.

• **LITĄ GALI TEKTI DEVALVUOTI.** "Lietuvos Vyriausybė gali būti priversta kreiptis į Lietuvos Seimą dėl lito devalvavimo," – birž. 10 d. spaudos konferencijoje pasakė Taupomojo banko valdybos pirmininkas Vygantas Bubnys. Jis pabrėžė, jog tai – jo asmeninė nuomonė, grindžiama Estijos praktika.

Lietuvoje, pasak Vyganto Bubnio, pagal Pasaulio banko ekspertų skaičiavimus, vienas JAV doleris buvo prilygintas tuometiniams 3,5 litu. Siejant buvo pasirinktas keturių litų už vieną JAV dolerį santykis, atsargoje paliekant tik 15 procentų. Infliacijai augant šios atsargos jau, matyt, išnaudotos, todėl gali tekti litą devalvuoti, – prognozavo Taupomojo banko valdybos pirmininkas.

• **BIUDŽETUI TRŪKSTA 339 MILIJONŲ LITŲ.** Į šių metų Lietuvos biudžetą iki šiol teįplaukė tik 33,2 proc. numatytų pajamų. Pagal normą iki birželio 1 d. biudžeto įplaukos turėtų sudaryti 41 proc. Taigi, trūksta 339 mln. Lt. Iš viso į nacionalinį biudžetą per metus vyriausybė planavo surinkti 4 milijardus 337 mln. litų. Neigiamą įtaką biudžeto pajamoms turėjo atidėtos įmonių skolos. 1993 m. mokesčių biudžetui nesumokėjo net 265 įmonės. Pasak Finansų ministro pavaduotojo Stasio Cipkaus, finansų ministerija jau nefinansuoja kai kurių išlaidų.

• **SUTEIKTA LIETUVOS PILIETYBĖ IŠIMTIES TVARKA.** Pilietybės komisija, vadovaujama prezidento A. Brazausko, posėdyje patenkino 23 asmenų prašymus suteikti Lietuvos pilietybę išimties tvarka. Be ukrainiečių, rusų, baltarusių, žydų, pilietybę suteikta dešimčiai lietuvių išeivių ir keturiems šalyje gyvenantiems tautiečiams. Komisija patenkino Kanadoje gyvenančios 4 asmenų Stanevičių šeimos prašymą suteikti pilietybę. Suteikta pilietybė šiuo metu Italijoje gyvenančiam Europos ir pasaulio čempionui Robertui Žulpai, kurio tarpininku buvo LTOK pirmininkas Artūras Poviliūnas. Seimo užsienio reikalų komiteto pirmininkas Kazys Bobelis tarpininkavo suteikiant pilietybę šįmet iš JAV grįžusiam Vaclovui Sevrui ir aktyviai Lietuvos kultūros propagotojai JAV Danutei Zilis. Suteikta Lietuvos pilietybė ir Italijos radijo lietuviško skyriaus redaktorei Nijolei Tutkaitei.

• **PREZIDENTAS DOMĖJOSI VALSTYBĖS DIENOS MINĖJIMU.** A. Brazauskas trečiadienį susitiko su karaliaus Mindaugo kolegijos nariais. Buvo kalbama apie tai, kaip turėtų būti puoselėjamos valstybingumo tradicijos, atkuriamas valstybės muziejus Vilniaus žemutinės pilies teritorijoje, įamžintas karaliaus Mindaugo atminimas, kaip bus minima valstybės diena.

Šių metų valstybės dienos iškilmės prasidės liepos 3 d. minėjimu Medininkuose. Liepos 6 d. prie Seimo bus iškelta valstybinė vėliava. Iš čia iki Vilniaus arkikatedros žygiuos eiseną.

Karaliaus Mindaugo kolegija yra 1989 metais įkurta visuomeninė organizacija, kurios tikslas – puoselėti, remti ir stiprinti valstybingumo tradicijas. Per penkis metus kolegija surengė daugiau kaip 50 įvairių renginių.

ELTA (V.P.)

Iš visur apie viską

Rašo Algirdas Pužauskas

ir primušė. Pasigirdo šauksmai, kad "žydai nusamdė juodą žudiką".

Minėtame juodųjų organizacijų vadų suvažiavime dalyvavo ir svarbiausias juodųjų musulmonų vadas Louis Farrakhan, pats nekartą kaltintas antisemitizmu. Jis yra nubaudęs savo pasekėją Khalidą, pažeminęs jį pareigose, tačiau yra kartu jį pagyręs už "teisingus žodžius".

Kas tie teisingi žodžiai, labai papiktinę Amerikos žydų grupes, daugiausiai palietę "Anti-Defamation League", kurios tikslas ir yra kovoti prieš aiškias antisemitizmo apraiškas? Khalid Abdul Muhammad, kalbėdamas lapkričio mėn. New Jersey Kean Kolegijoje, pavadino

žydus juodosios tautos kraugeriais. New Yorko miestą jis vadino "Jew York City", o Kolumbijos universitetą pravadžiavo Columbia "Jewiversity". Khalidas tvirtino, kad žydai patys užsitraukė Hitlerio kerštą, užsitraukė holokaustą. Priedo kalbėtojas dar puolė ir katalikų Bažnyčios Popiežių, vadindamas jį "niekam netikusiu seniu".

Juodųjų organizacijų vadams rūpestį kelia ne tiek tie "Laisvos kalbos" pavyzdžiai, kiek minios reakcija. Jauni juodieji universitetų studentai kalbėtojų ploja ir pritaria. Vasario mėn. "Time" žurnalo ir CNN televizijos opinijos tyrinėtojai klausinėjo juodus žmones, ką jie galvoja apie musulmonų vadų kalbas. Tik 29 nuoš. pasakė, kad tai rasistų, pavojingų ekstremistų šnekalai. Daugiau pusės pareiškė, kad "jie sako teisybę".

Washingtono Howardo juodųjų universitete Khalid Abdul Muhammad prieš savo kalbą dar "apsildė" klausytojus provokatoriškais klausimais. "Kas kaltas dėl Nat Turner ir Martin Luther King mirties", – šaukė kalbėtojas. Minia atsakė: "Žydai, žydai!!!".

Juodųjų musulmonų organizaciją 1931 m. įsteigė Elijah Muhammad. Po jo mirties organizacija suskilo. Dabar stipriausia šaka yra "Nation of Islam", vadovaujama Farrakhan'o. To skilimo ir kovų metu buvo nušautas pagarsėjęs juodųjų vadas Malcolm X, žuvęs 1965 m.

Kalifornijos San Francisco universitete juodas dailininkas buvo nupiešęs vienoje salėje didelį Malcolm X portretą, kurio pakraščiuose buvo įpaišyti žuvusio vado kalbų simboliai: dolerio ženklas, Dovydo žvaigždė. Dėl tokių puošmenų protestą pareiškė universiteto žydai studentai. Universiteto vadovybė paprašė dailininką tuos ženklus uždažyti. Tas atsakė, tuomet vieną dieną kažkas užpaisė visą paveikslą raudonais dažais. Kiti studentai dažus nuplovė, portretą atnaujino. Kova vyko kelias dienas, kol vadovybė pakvietė policiją, pasamdė daugį gramdytojų, kurie sieną nuskuto iki pačių molio plytų. Siena liko švari, tačiau studentai supriešinti. Vieni kaltina kitus antisemitizmu. Kiti šaukia, kad jiems varžoma žodžio ir meniškos ekspresijos laisvė.

Užsienio stebėtojai, komentuodami pastaruosius

(Nukelta į 6 psl.)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: DR. ANICETAS BUNDONIS

DIRVA (USPS 157580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-1091

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents. Air mail overseas \$100.00 yr.

Prenumerata metams \$30.00, pusei metų \$17.00 • Oro paštu į užsienį metams \$100.00 pusei metų \$55.00 • Atskiro numerio kaina 65 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtina išreikšti redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

KAM PATIKĖTAS LIETUVOS SAUGUMAS?

Juozas Žygas

Lietuvos vyriausybės ir Seimo veikloje, labai dažnai, yra sunku įžiūrėti logiką. Dėl to, galbūt, nereikėtų nė stebėtis, kadangi beveik visi paskyrimai yra daromi, atsižvelgiant į kandidatų buvusią ištikimybę Komunistų partijai. Taip sakant, "buvusieji" vėl į valdžią grįžo. Arba tiksliau pasakius, niekur toli nė nebuvo nuėję. Provincijoje senos struktūros buvo išlikę, ir jų rankose visa valdžia liko. O privatizacija, taip kaip ji buvo pravesta, dar juos ir turtingais padarė!

Jau pastebėjome, kad buvę tarybiniai istorikai, negali istorijos parašyti. Taip pat istoriją reikia žinoti, kad iš jos būtų galima pasimokyti. AUSZROS pirmo numerio įvado žodžiai: "Zmones nusidawimū nepazinstantieji wis yra waikai". Tuos žodžius ir šiandieną vertėtų atsiminti. Dabar Lietuvos karinėse pajėgose, yra pilna visokių svetimšalių, atrodo, kad apie gen. Konstantiną Klesčinkį nėra nei skaite, nei girdėję. Tai buvo surusėjęs lenkas, kuris 1920 m. buvo paskirtas Lietuvos kariuomenės gen. štabo viršininku, 1921 m. I-mos divizijos vadu. Iš kariuomenės paleistas 1923 m., o 1927 m. areštuotas ir sušaudytas už šnipinėjimą Rusijai. Ir daugiau buvo panašių, tik mažesnio rango šnipų ir išdavikų.

Tai parodo, kad svetimtaučiais negalima pasitikėti. Tačiau Lietuva visai priešingai elgiasi. Svarbiausi objektai yra patikimi svetimtaučiams saugoti. Aš manau, kad visiems turėtų būti aišku, jog kritiškiausia vieta Lietuvos teritorijoje, yra Ignalinos atominė jėgainė. Dabar pažiūrėkime, kam jos saugumas yra patikėtas? Atominės jėgainės saugumo klausimams apsvastyti, buvo sušauktas specialus posėdis. "Posėdyje Ignalinos AE direktorius Šeivaldinas kalbėjo

nevalstybine rusų kalba. Jis paaiškino, kokia tvarka buvo saugoma Ignalinos jėgainė nuo pat paleidimo. Pirmą ją saugojo SSSR MVD ir KGB, po nepriklausomybės paskelbimo jėgainės apsaugą perėmė Krašto apsaugos departamentas. Rusų MVD praporščikai gavo Lietuvos pilietinę, tapo KAM karininkais. Vidaus režimo tvarkai ir apsaugai palaikyti vadovavo pulkininkas Noreika. Pasak Šeivaldino, naujokai buvo neparuošti, nedisciplinuoti, girtavo. Apsauga buvo pakeista. (...) Dėl kariškių apšaudymo jau ne kartą buvo didelių vagysčių – išnešta vario, elektroninės įrangos". (Lietuvos Aidas 1994.III.3).

"Panašių keistų argumentų randa ir naujasis Savanoriškosios krašto apsaugos tarnybos vadovas A. Pocius po to, kai jo vadovaujami girti savanoriai jau antrąjį savaitgalį taikos sąlygomis nužudo ne šalies priešus, o jos piliečius, kuriuos šiaip jau turėtų ginti". (Lietuvos rytas 1993.XI.10). "Po Butkevičiaus pasitraukimo Lietuvos krašto apsaugos struktūros ir toliau merdi. Ministerijos kabinetuose sėdi viešie patys "afganistaniečiai", o kariuomenėje siaučia toks pat beribis teroras. Šio meto jaunimas bijo tarnybos savo lietuviškoje armijoje dar labiau, negu buvusioje sovietų". (Tėv. žib. 1994. IV.26). Ten pat toliau rašoma: "Pačią įdomiausią figūrą šiame šešėlių teatre yra kariuomenės vado, pirmojo nepriklausomos Lietuvos generolo – Jono Andriškevičiaus. Jį į šią pareigybę paskyrė praėjusių metų lapkričio 20 d. Prezidentas A. Brazauskas. Tada jis buvo pulkininku, o po dviejų dienų, minint Lietuvos kariuomenės 75-rių metų sukaktį, Lietuvos valdžia jam suteikė generolo laipsnį" (...) Nuo 1984 ligi 1991 metų jis va-

JEVGENIJUS VOITOVICHIUS: "Baltarusija neturi teritorinių pretenzijų Lietuvai"

Kaune lankėsi Baltarusijos Respublikos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Lietuvoje Jevgenijus Voitovičius.

Baltarusijos nepaprastąjį ir įgaliotąjį ambasadorių Kaune priėmė miesto Tarybos pirmininkas Vygintas Grinis. Prieš prasidedant dalykiniam pokalbiui, diplomatas atsakė į žurnalistų klausimus.

– Koks Jūsų viešnagės Kaune tikslas?

– Norėjau susipažinti su buvusią Lietuvos laikinąja sostine. Esu daug gero girdėjęs apie šio miesto kultūrą, muziejus, pramonę. Man, kaip pradedančiam diplomatu, ši pažintis yra naudinga.

– Ar šios žvalgytuvės po buvusią laikinąją Lietuvos sostinę nėra susijusios su tuo, kad kai kurios politinės jėgos Baltarusijoje reiškia pretenzijas į Vilnių bei jo kraštą ir tikriausiai labai norėtų, kad sostinė vėl persikeltų į Kauną?

– Aš oficialiai pareiškiu kaip Baltarusijos valstybės atstovas: mes neturime Lietuvos jokių teritorinių pretenzijų. Yra kai kurie iki galo nesuderinti valstybinės sienos nustatymo momentai. Dar visai neseniai jų buvo 48, dabar liko tik vienas – Adutiškio geležinkelio stotis. Tačiau, manau, laikui bėgant pavyks susitarti ir dėl jos bei pasirašyti susitarimą dėl valstybinės sienos.

Jei kažkokios opozicinės jėgos pas mus kartais ir kelia kokias nors teritorines pretenzijas Lietuvai, tai jos neturi nieko bendra su mūsų valstybės oficialia politika. Tai aš esu pareiškęs ir prezidentui Algirdui Brazauskui. Mano nuomone, Lietuva ir Baltarusija neturi stengtis atsiriboti viena nuo kitos, o ieškoti kuo glaudesnių tarpusavio sąlydžio taškų. Istorijoje jūs nerasete fakto, kad mūsų valstybės būtų kariavusios viena prieš kitą. Priešingai – jos kovėsi kartu prieš bendrą priešą...

– Tačiau dėl Adutiškio geležinkelio stoties, kuri istoriškai visuomet buvo Lietuvos teritorijos dalis, aistros dar tebeverda. Ir gana karštos...

– Neseniai mūsų delegacija buvo susitarusi atvykti į šią vietą ir konfederaliai

dovavo karinio parengimo katedrai Vilniaus universitete. Šios katedros prisiminimai man visų pirma rišasi su jos vedėju Andriškevičiaus įsakymu: "Karinio parengimo katedros patalpose lietuviškai kalbėti yra griežtai draudžiama".

E. Katino, (KD) nuotr.

ekspertų lygyje pasitarti, kaip būtų galima išspręsti šį ginčytiną klausimą. Tačiau, atvykusi į Adutiškį, ji rado minią žmonių su vaikais, vėliavomis ir transparantais. Suprantama, jog normalus pokalbis, o juo labiau derybos, tokioje aplinkoje buvo neįmanomi. Kita vertus Baltarusija dabar yra sudėtingoje situacijoje – vyksta rinkiminė kampanija, tad priimti koki nors rizikingesnį sprendimą yra sunku.

– Dar neseniai buvo kalbama, jog Baltarusija liko paskutinis buvusios Sovietų Sąjungos forpostas, kur bandoma išsaugoti senąją valstybinę santvarką, neskubama eiti reformų keliu. Kokia situacija Jūsų valstybėje šiuo metu?

– Baltarusija, kaip nė viena kita respublika, buvo labai stipriai integruota į buvusią Sovietų Sąjungą, o dabar į Rusiją. Pas mus sukurta daug energijos ir metalo resursų reikalaujanti pramonė – mašinų gamybos, chemijos, naftos perdirbimo, karinė... Jei mes dabar visiškai nutrauktume ryšius su Rusija, nuo kurios priklauso minėti resursai, gatvėje atsiremtų daugybė bedarbių. Kita mūsų bėda – Černobylis. Raskit dar kokią nors kitą šalį, kur būtų 16 proc. biudžeto nuolat skiriama nuo atominės elektrinės avarijos nukentėjusiems žmonėms padėti. Palyginimui galiu pasakyti: visai kultūrai Baltarusijoje skiriama 1,5 proc. biudžeto lėšų. Todėl mes siekiame būti

nepriklausoma, savarankiška, į Europos Bendriją besiorientuojančia valstybe, tačiau nutraukti ekonominių ryšių su Rusija negalime. Kad pertvarkytume savo pramonę, mums reikia mažiausiai 15 metų. Gal iš tiesų mus iki šiol kai kas laiko buvusios SSRS forpostu, bet patys save mes laikome pragmatikais.

– Ar iš tiesų LKP lyderių Burokevičiaus ir Jermalavičiaus sulaikymas Minske padėjo Baltarusijoje ateiti į valdžią komunistinės orientacijos žmonėms?

– Visų pirma, Lietuvos komunistų sulaikymas Baltarusijos sostinėje buvo atliktas kuo grubiausiai pažeidžiant mūsų valstybės įstatymus. Tačiau juos pažeidė ne jūsiškiai, o mūsų pareigūnai. Todėl Baltarusija dėl to net jokios notos Lietuvai nepareišė. Kai kuriems mūsų šalies ministrams po šio įvykio teko palikti savo postus...

– Bet jo neteko ir Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Šuškevičius.

– Jo nušalinimą iš pareigų su šiuo incidentu sieti nenorėčiau. Opozicija jau anksčiau siekė Šuškevičiaus atsistatydinimo. Galbūt tas lietuvių komunistų sulaikymas Minske kiek ir pagreitino įvykius.

– Prie Baltarusijos ambasados Vilniuje dabar minios žmonių, laukiančių vizų. Ar Minske prie Lietuvos ambasados tas pats?

– Mes nesitikėjome tokio žmonių srauto ir nebuvome tam pasiruošę. Dabar padėtį taisome, kasdien išduodame maždaug po tūkstantį vizų. Kad žmonėms būtų mažiau vargo, vizas tvarkysime ir Kaune, Klaipėdoje, Visagine, Šiauliuose, Šalčininkuose. Minske, prie Lietuvos ambasados, eilės mažesnės, nes ten kasdien išduodama tik maždaug po 300 vizų.

Stasys JOKŪBAITIS
(Kauno diena)

★★★★★

L.S.T. Korp/Neo-Lithuania Filisteriui, Teisininkui
A. A.

VYTAUTUI RAČKAUSKUI

mirus, liūdesyje likusiems: žmonai MARTHAI, dukteriai VIOLETAI ir sūnui ALGIUI bei jų šeimoms, vaikaičiams VIDAI, RŪTAI, EDMUNDUI, TRACEY ir provaikaičiams DOVYDUI, VIKTORIJAI, ANDRIUKUI, Neo-Lithuania vardu, reiškiamo gilią užuojautą.

Korp/Neo-Lithuania Chicagagoje

VILNIEČIŲ NUOTAIKOS

Jūratė Pričkaitytė

Jaunųjų konservatorių lyga apklausė 400 Vilniaus gyventojų.

Koks partijų ir politinių judėjimų populiarumas tarp vilniečių, ar nuo 1992 metų pasikeitė? Tada LDDP, laimėjusią rinkimus į Seimą, palaikė 27,4 procento Vil-

niaus gyventojų. Bet 1993 m. gruodžio mėnesį jos reitingas tesudarė 15,9 proc., dabar, gegužės antroje pusėje – 9,3 proc. Tėvynės Sąjungą (Lietuvos konservatorius) remia 16,4 proc. apklaustųjų.

Jei rinkimai į Seimą vyktų šiandien, dauguma vilnie-

čių – 1992 metais buvusių Sąjūdžio šalininkų, remtų TS (LK) arba krikščionių demokratų partiją, kurios populiarumas kyla, ypač kaime – 9 proc., Vilniuje – 5,4 proc.

Situacija keičiasi: 1992 metų gruodžio mėn. Centro reitingas buvo padidėjęs, o šiandien jis vėl krinta, užleisdamas vietą dešinėsios pakraipos partijoms bei papil-

dydamas nežinančių, už ką balsuoti, grupę (1993 m. gruodį – 30 proc. nežinančių, 1994 m. gegužę – 46 proc.) arba nusprendusių visai nedalyvauti rinkimuose grupę atitinkamai 14,5 proc. ir 11,4 proc.). Pernai metų pabaigoje tokie – nežinantys ir neisiantys – sudarė 44,5 proc., šiandien – 57,4 proc.

Į klausimą, kaip pasikeitė gyvenimas per paskutinius metus, 52 proc. apklaustųjų vilniečių praėjusių metų pabaigoje ir 60 proc. ši pavasarį atsakė, kad pablogėjo.

44 proc. pasisako už referendumą dėl priešlaikinių Seimo rinkimų, prieš – 40 proc., nežino – 16 proc.

(LA)

Už kokią partiją balsuotumėte ?

1994 METŲ DAINAVOS STOVYKLOS VAJAUS IR LOTERIJOS PROGA GAUTA AUKŲ

Per Chicagos Globos komitetą, vadovaujamą Alės Lieponienės ir Kęstučio Sušinsko:

\$500.00: dr. Kristina ir Jonas Nakai ir dr. Aloyzas ir Daina Pakalniškiai.

\$300.00 Daina ir dr. Thomas Quinn.

\$250.00 Algis ir Alė Lieponiai.

\$100.00: Laima ir Vacys Gorbokai, Jurgis ir Rita Riškai, Rasa ir Marius Kasniūnai, Daiva ir dr. Petras Kisieliai, Linda ir Richardas Burbai, dr. Pranė ir Rimas Domanskiai, Kristina ir Joseph Masiuliai, Darius ir Lidija Polikaičiai, Rima ir Algis Tamošiūnai.

\$50.00: Lidija ir dr. Julius Ringus ir dr. Živilė ir dr. Steven Churban.

Per Clevelando Globos komitetą – vajeaus ir loterijos vykdytoją:

\$250.00: dr. B. Balčiūnas ir Vidas Neverauskas.

\$200.00: K.&R. Giedraitis, V.&G. Musonis, P. Petkus ir G. Reinys.

\$150.00 Linda ir Ray Karosai.

\$100.00: Ateitis Klubas, Babonas Rev. Alf., Bražėnas Dr. N.&Dr. F. Paronetto, Brizgys P.&E., Čyvas kun. Matas, Čyvas Vitas, Daugirdas John, Degesys Drs. D.&R., Laniauskas, M.&E., Laniauskas Rimantas, Latoza, Dr. B.&G., Masionis A.&t. Gečys, Miciūnas Darius, Pakalniškis Dr. A., Paškonis K.&D., Skrinška M.D.s J.&B., Skripkus S., Stefansson M.D. T.B.&L., Stephens, E.&M., Strikas A.&V., Stungys A.&A., Sušinskas Irena, Užgiris S.&A., Vaitkus L.&Ž., Varnelis Apol., Žlioba, L.&A.

\$98.00 V.&A. Šoliūnas.

\$90.00 Astra Alberta.

\$80.00: Čepulis dr. A.&R., Church of The Annunciation, Laucis dr. A.&M.

\$60.00 Šmulskštys V.&A.

\$50.00: Baltruškėnas A.&S., Biliūnas Ina, Bridžius Romas, Brizgys V., Čyvas, V.&B., Juozėvičius Aldona, Kisieliūs P.&D., Lungys Julija, Račkauskas Ramunė, Ražauskas K.&R., Rociūnas V.&A., Sirgėdas V.&D.,

\$40.00: Astras S.&U., Mikonis J.&M., Vaičieliūnas Kazimiera, Brizgys V.&C.

\$30.00: Brizgys V.&C., Kučingis John, Kuprys V.&M., Polikaitis B.&A., Razgaitis F.&A., Rimkus K.&A., Šaulys Augusta, Stankus J.&V., Taoras Gintautas, Val V.&R., Viliamas Regina, Vyšnionis Rena,

\$25.00: Ambrazienė Aldona, Balčiūnas Nijolė, Balys M.&L., Burlen Julia, Butvila J.&A., Čečiai Nora & Vincas, Damušis J.&M., Janšauskas Robert, Kliorys P.&J., Leger E.&V., Lietuvos Dantų Gydytojų Sąjunga, Mikoliūnas Danutė, Šalna Dr.J.&J., Sužiedelis Rimas, Švarcas V., Zorska R.&A.,

\$20.00: Apanavičius R.&D., Ardys J.&R., Bitėnas R.&D., Heiningas L., Idzelis H.&S., Janušonis V.&P., Kasperavičius J.&B., Kasputis Audronė, Kaunas S.P., Klimkaitis Antanina, Lelis E.&A., Plečkaitis VI.&G., Puškorius Dalia, Rociūnas L.&Englert C., Rudys Stasys, Šilgalis E.&R., Sušinskas A.&K., Valys V. Žilionis J.&A.,

\$19.00: Keblys K.&V., \$18.00: Baltakis F., \$15.00: Franciscan Fathers, \$14.00: Jokubka dr.P.

\$10.00: Majauskas V. M.D.&E., Masaitis C., Mažiulis Antanas, Povilaitis P.&A., Radzevičius S., Rauckinas S.&N., Saikus J.&E., Šapalas F.&H., Šaulys Dalia, Varnelis Apol., Aistas Aldona, Bankauskas Č.&S., Gruodis Petras, Jankus Danutė, Jasaitis B., Jenevich Casimira, Kisieliūs M.D. Petras, Laniauskas M.&E.

Dainavos stovyklos globos komitetas Clevelande (1994) – pirmoje eilėje iš kairės: Vacys Rociūnas, Nijolė Balčiūnienė ir Vladas Čyvas; antroje eilėje: Albertas Sušinskas, Regina Šilgalienė ir dr. Marius Laniauskas – pirmininkas. Trūksta Aldonos Zorskienės.

\$5.00: Barzdukas A.&D., Baužys J.&O., Bublys Stasė, Cukuras V., Degutis V.&R., Giedraitis J.&L., Gilvydis A.&V., Kazlauskas P.&I., Kriaučiūnas Dr.R.&G., Laučka J.&I., Prunskis Vanda, Ragas L.J., Rubšys Rev. Anthony, Rugelis J.&O., Rutkauskas E.&O., Sidrys Dr.R., Simanavičius V.&V., Šležas A.&A., Surdokas C.&S., Vitėnas J.&O., Žilinskas P.&O.

\$2.00 Jasinevičius J.&F.

Vajeaus proga aukų gauta \$ 8,635.32

Loterija 7,077.00

Viso \$ 15,712.32

Išlaidos (spausdinimas bilietų, vokų, pašto ženklai)

\$ 1,563.18

Vajeaus ir loterijos rezultatas \$ 14,149.14

Nuoširdžiai dėkojame: loterijos fantų aukotojams: American Travel Service ir SAS oro linijai – Aleksui Lauraičiui, Ingridai Bublionienei; dail. Rimui Laniauskui; Stanson Wrecking Co., dalyvavusiems loterijoje ir visiems, talkinusiems vykdant šį sėkmingą vajeaus Dainavai – lietuvių ateičiai išeivijoje.

Dainavos stovyklos globos komitetas Clevelande

Stai, kurie padeda išlaikyti lietuvišką laikraštį

A t n a u j i n d a m i prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

Nasvytis J.P., Avon 15.00
Diržys G., Woodhaven 20.00
Sklaris BW., Danville 10.00
Balbaitis J., Cleveland 20.00
Kavaliūnas A., Cleveland .. 10.00
Gudėnas J., Euclid 25.00
Garlauskas B., Cleveland 5.00
Smulskis J., Lima 20.00
Abraitis S., Mt. Pleasant 15.00
Lauraitis A., Willow S. 20.00
Basiulis A., Redondo B. 30.00
Vokietaitis A., Moraga 20.00
Braškys A., Canada 10.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

JAUNO LIETUVOS SMUIKININKO SĖKMĖ

Vilhelmas Čepinskis, genialus, jaunas Lietuvos smuikininkas buvo atvykęs į New Yorką dalyvauti perklausoj Juilliard Mokykloje. Juo labai domisi Dorothy De Lay, gar-

mas, taip pat garbė ir Lietuvai. Vilhelmą New Yorke globojo Dr. Giedrė Kumpikaitė. Po perklausos Juilliard jis grįžo į Lietuvą išlaikyti baigiamuosius gimnazijos

R. Šuikos, (LA) nuotr.

sioji smuiko fakulteto dekanė. Buvo likę tikrai keturios vietos, o kandidatų įstoti devynsdešimt penki. Vilhelmas puikiai pasirodė ir buvo priimtas. Tai yra didelis jo, kaip gabiausio Lietuvos jaunuolio smuikininko laimėjimas.

egzaminus. Vasarą Vilhelmas koncertuos Lietuvoje ir Lenkijoje, o rugsėjo mėnesį dalyvaus dideliame tarptautiniame smuiko konkurse Italijoje. Po to, atvyks studijuoti į Juilliard.

Giedrė Kumpikaitė, Ph.D.

PAVASARIO ŠVENTEI PRAĖJUS

Amerikos Lietuvių Balso Radio Klubo surengta "Pavasario Šventė" jau praeityje, tačiau likę džiaugsmo ir grožio išpūdziai vis dar pinasi su pavasario gamtos grožiu.

Detroite, Dievo Apvaizdos kultūriniame centre, Gegužės mėn. 7 dieną "Pavasario Šventės" proga, "Audi-

nio" tautinių šokių grupė atšventė penkiolikos metų sukaktį. Šios grupės pradininkė Rusnė Baltrušaitytė – Kasputienė ir dabartinė vadovė Asta Puškoriūtė-Soltis su dideliu entuziazmu dirba su jaunimu ir juos ruošia įvairiems pasirodymams, o šiuo metu kelionei į Dainų ir Šo-

kių šventę Lietuvoje. Joms akordeonu talkina Virga Šimaitytė.

"Audinys" atliko meniškai paruoštą programą. Svečiai džiaugėsi, plojo ir vadovės buvo papuoštos pavasario žiedais. Visi linkėjo dar ilgai puoselėti mūsų gražų tautinį šokį ir išlikti nuoširdžiais lietuviais, nors ir toli nuo Lietuvos krantų.

"Audinys" 1994 m. Gegužės mėn. 7 d. Detroite.

AŠTUNTASIS PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

LIETUVOS PROGRAMOS SANTRAUKA

1994 m. liepos mėn. 11-21 d.d.

Pirmadienis, liepos 11 d.

Pasaulio Lietuvių Dainų ir Šokių Šventės pabaiga PLJK registracija ir apgyvendinimas;

Antradienis, liepos 12 d.

Iškilmingos Kongreso atidarymo šv. Mišios Vilniaus Katedroje VIII PLJK atidarymo iškilės ir pokylis;

Trečiadienis, liepos 13 d.

"Vilniaus gyvenimas" (Miesto pažinimas kartu su Vilniaus Universiteto studentija).

Darbo būreliai: Susitikimai su savo specialybės bei sričių kolegomis. Susitikimai ir pokalbiai su Lietuvos jaunimo organizacijomis (Skautai, Ateitininkai, politinių partijų jaunimas ir kt.)

Ketvirtadienis, liepos 14 d.

"Lietuva šiandien: Politinės, ekonominės ir socialinės padėties pažinimas" (apsilankymai Seime, valdžios įstaigose, buv. KGB rūmuose).

Išvyka į Trakus: "Pagoniška vakaronė" prie Trakų ežero.

Penktadienis, liepos 15 d.

Darbo būreliai: Apsilankymai labdaringose bei visuomeninėse organizacijose (našlaičių, vaikų invalidų ir kt.).

Atstovų ir dalyvių projektų užsiėmimai.

Šeštadienis, liepos 16 d.

"Lietuvių tautos aktualijos": Rytų Lietuvos pažinimas – Lietuviškų kaimų lankymas.

Sekmadienis, liepos 17 d.

Išvyka į Kauną: Kauno pažinimas studentų ir jaunimo akimis.

Pirmadienis, liepos 18 d.

Išvyka per Lietuvą į Klaipėdą, pakelyje aplankant Kryžių Kalną – kryžių padėjimas mirusiųjų atminimui.

Apsistosisime stovyklavietėje prie Baltijos jūros.

Antradienis, liepos 19 d.

"PLJK Stovykla prie Baltijos": laisvalaikis, išvykos po Kuršių Neriją, diskusijos apie Lietuvos bei Baltijos regiono ekologiją, Baltijos jūros valstybių bendradarbiavimą.

Trečiadienis, liepos 20 d.

"PLJK Stovykla prie Baltijos": laisvalaikis, diskusijos apie Rytų Europos jaunimo padėtį, pasiruošimas Studijų Die-noms, Lietuvos programos apžvalga ir įvertinimas.

Atsisveikinimas su Lietuva: Laužas ir folkloro vakaras.

Ketvirtadienis, liepos 21 d.

Grįžimas į Vilnių;

Kelionė į Londoną.

LONDONE STUDIJŲ DIENŲ PROGRAMOS APŽVALGA

1994 m. liepos mėn. 11-21 d.d.

Ketvirtadienis, liepos 21 d.

Kelionė iš Vilniaus į Londoną.

PLJK registracija ir apgyvendinimas.

Penktadienis, liepos 22 d.

Poilsio / įsikūrimo diena. PLJK Atstovų išvykos į Oksfordo Universitetą, Shakespearo gimtinę ir Warwick pilį (vakarienė / viduramžių puota pilyje).

Šeštadienis, liepos 23 d. • Studijų Dienų 1 diena**Studijų Dienų atidarymas.**

Dienos temos: Studijų dienų apžvalga;

Susipažinimas su kraštų delegacijomis, svečiais.

Atstovų Suvažiavimo taisyklės, tvarka.

Naujų narių bei LJS vienetų priėmimas į PLJS.

Sekmadienis, liepos 24 d. • Studijų Dienų 2 diena

Dienos temos: Lietuvių už Lietuvos ribų;

Etninis identitetas ir jo išlaikymas;

Lietuvių kalbos išlaikymas užsienyje;

PLJS kraštų / padalinių pranešimai.

Pirmadienis, liepos 25 d. • Studijų Dienų 3 diena

Dienos temos: PLJS kraštų / padalinių pranešimai (tąsa);

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė (PLB) ir PLJS;

PLJS ir PLJ Kongresų praeitis ir ateitis;

Nauji PLJS skyriai Rytų kraštuose;

Kongreso Lietuvos programos apžvalga;

Lietuvių išeivija ir Lietuvos Respublika.

Antradienis, liepos 26 d. • Studijų Dienų 4 diena

Dienos temos: Išeivijos organizacijų likimas: jaunoji karta ir jos pareigos, galimybės;

Visuomeninių organizacijų veikla: kaip ją organizuoti, kurti ir įgyvendinti projektus;

Lietuvių išeivijos išlaikymas: būdai, priemonės ir strategija.

Trečiadienis, liepos 27 d. • Studijų Dienų 5 diena

Dienos temos: Visuomeninių organizacijų veikla: kaip ją išlaikyti finansiškai? Kaip išlaikyti veiklą?

PLJK nutarimų rengimas ir svarstymas;

PLJS valdybos rinkimai;

PLJ Kongresų ateitis.

Ketvirtadienis, liepos 28 d. • Studijų Dienų 6 diena

Dienos temos: Nutarimų apžvalga ir diskusijos;

Kraštų planų bei PLJS projektų nagrinėjimas;

PLJ Kongresų ateitis;

PLJK Studijų Dienų uždarymas.

VIII-ojo PLJK uždarymas (Lietuvių Sodyboje)**Penktadienis, liepos 29 d.** Atsisveikinimas ir išvykimas.

"Pavasario Šventės" programą pravedė Radio Klubo pirmininkas Linas Orentas, jam talkino Paulius Jurgutis. Sveikino LB pirmininkė Nijolė Zelweinder, Lietuvių Organizacijų Centro vardu – dr. Stefa Miškinienė, "Šaltinio" veteranų tautinių šokių vieneto vardu – Viktorija Viskantienė, ateitininkų – Rita Giedraitienė, "Žiburio" lituanistinės mokyklos vardu – dr. Kastytis Giedraitis, o Radio Klubo sveikinimą perskaitė Paulius Jurgutis.

Ilgametis Radio Klubo pirmininkas, nenuilstamas radio valandėlės darbuotojas, sugebėjęs įjungti į radio veiklą daug jaunimo, programų redaktorius Kazys Gogelis, tai ir yra viso to širdis, kuris nepavargsta dirbdamas lietuvių labui – ruošia jaunimui "Pavasario Šventes", redaguoja radio valandėles. Lietuvių visuomenė linki dar daug metų nepavargti ir gerai paruošti jaunesnius tam labai svarbiam darbui.

Radio Klubo sveikinimo žodžiais palydėsime "Audinį" gražiai pasirodyti mūsų visų Tėvynėje – Lietuvoje.

"Sveikiname "Audinį" visų penkiolikos metų darbų vainike ir linkime niekada nepraleisti gražių jaunystės pavasarių".

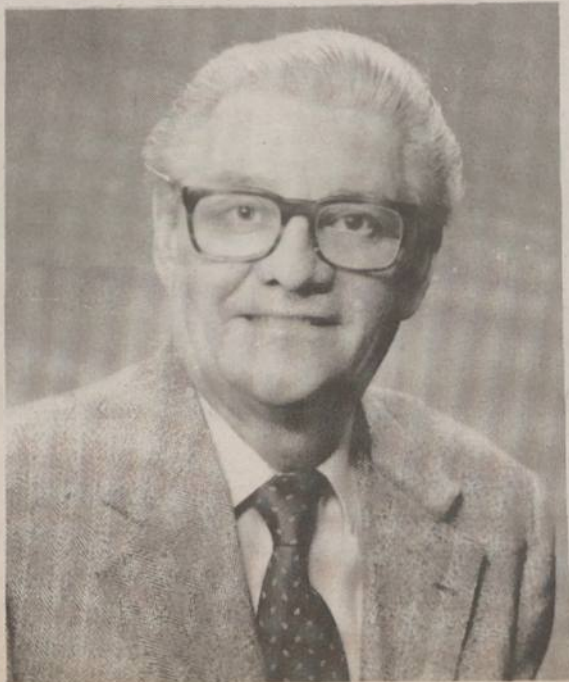
I.A.

1994 birželio 6 d.

Skaityt ir platinkit
DIRVA

GARBĖS DAKTARATAS ROMUALDUI VISKANTAI

Šio birželio 22 d. Miuncheno Technologijos universiteto Mechaninės inžinerijos fakultetas garbės daktaro laipsnį suteikė savo profesinėje srityje daug nusipelnusiam lietuviui, Purde universiteto profesoriui Romualdai Viskantai. Tai džiugi žinia ir daug pasakantis laimėjimas Viskantų šeimai, R. Viskantos draugams bei pažįstamiems, visai lietuvių visuomenei. Garbės daktaratai bendrai, o dar svetimose valstybėse veikiančių universitetų teikiama, yra neeilinės išimtys.

R. Viskantos sritis yra šilumos mainai ir termodinamika, ypač radiacijos reiškiniai dujose, šilumos mainai degimo sistemose, saulės energijos panaudojime bei medžiagų skystėjimo - kietėjimo fazių pasikeitimuose.

Prof. Viskanta Purde universitete turi Gross vado pasižymėjusio profesoriaus vietą. Tokios akademinės katedros užėmimas yra taip pat didelis, darbais užtarnautas atsidėjimas. Kito lietuvių, turinčio vardinę profesūrą nežinau. Beveik per 40 savo profesinės veiklos metų R. Viskanta yra laimėjęs daug atžymėjimų bei premijų, paskel-

bęs apie 200 mokslinių straipsnių, suredagavęs dvi knygas ir konsultavęs eilei privačių bei valdžios įmonių. Yra išrinktas į Amerikos Inžinierių akademiją (National Academy of Engineering), ko niekas kitas iš lietuvių taip pat nėra pasiekęs. Su paskaitomis yra lankęsis Lietuvoje, Japonijoje, Vokietijoje ir kitose valstybėse.

R. Viskanta gimė 1931 m. stambaus Suvalkijos ūkininko šeimoje, po karo gyveno britų zonoje. 1947 m. su lietuvių skautų reprezentaci-

ne grupe dalyvavo Jamborec de la Paix Prancūzijoje. Atvykęs į Ameriką, 1955 m. labai gerai baigė Illinois universitetą, po to Purde universitete įsigijo magistro ir inžinerijos daktaro laipsnius. Studijuodamas buvo skautų Korp! VYTIS pirmininku, vėliau dalyvavo filisterių skautų veikloje, dažnai skaitė paskaitas Mokslo ir kūrybos simpoziumuose.

Bičiulių ir studijų draugų švelniai "Romu" ar "Romuliu" vadinamam naujam garbės daktarui bei jo artimiesiems linkime kuo gražiausios sėkmės.

Antanas Dundzila

PLB VALDYBOS PRANEŠIMAS VISUOMENEI

Pastarosiomis dienomis išeivijoje pasklido žinios, kad Mokslo ir enciklopedijų leidykla Vilniuje, išleidusi Lietuvos kovų ir kančių istorijos pirmąją knygą "Lietuvos gyventojų trėmimai 1941, 1954-1945 m. - Dokumentų rinkinys", tą patį dokumentų rinkinį ketina leisti originalia rusų kalba.

Kaip visuomenei jau pranešta, PLB valdyba sustabdė pirmosios knygos platinimą ir ruošia jos pataisymą. Susitarus su Lietuvos istorijos institutu, su kuriuo kartu buvo išleista pirmoji knyga, sustabdytas leidimas originalia rusų kalba ir nepradėtas jos

vertimas į anglų bei kitas kalbas.

Leidimo rusų kalba sustabdytas pakartotinai yra užtikrintas Lietuvos Istorijos instituto direktoriaus prof. dr. A. Tylos, kurio žinioje yra šis dokumentų rinkinio originalas.

PLB valdyba:

Bronius Nainys,
Rimas Česonis,
Vacys Garbonkus,
Kostas Dočkus,
Vytautas Kamantas,
Dr. Petras Kisielius,
Baniutė Kronienė,
Milda Lenkauskienė,
Paulius Mickus,
Dr. Vitalija Vasaitienė

(Atkelta iš 2 psl.)

juodųjų musulmonų ir žydų susikirtimus, prisimena, kad ne taip seniai juodieji ir nuo priespaudos pabėgę žydai būdavo natūralūs sąjungininkai. Padėtis pasikeitė gal ir dėl to, kad įtaką daro musulmonai arabai, kuri laiko Izraelį savo pikčiausiu priešu. Girdisi gandų, kad juodieji JAV musulmonai gauna iš turtingesnių arabų ne tik moralinę, bet ir materialinę paramą.

Juodųjų organizacijų veikėjai, vis besiskųsdami dėl laisvės ir lygybės netobulumų, turi pripažinti, kad pasiekta jau nemažai. Statistika rodo, kad 1992 m. Amerikoje 338 miestai turėjo juodus merus, dvi valstijos turėjo juodus gubernatorius, o 358 juodi politikai buvo įvairių valstijos legislatūrose. Atstovų Rūmuose buvo 26 juodi ir pirmoji juoda moteris buvo JAV Senate. Aplamai į įvairias valdžias įstai-gas buvo išrinkti 7,552 juodi politikai. Iš juodųjų tarpo vyriausybės jau buvo išrinkusios du astronautus (viena jų moteris), yra nemažai ambasadorių, teisėjų, profesorių, vyskupų, generolų, admiralų, įvairių sričių mokslininkų, prekybininkų ir kitokių garsenybių, nekalbant jau apie įvairius laimėjimus sporte.

TRUMPAI

• Pasaulio Sveikatos organizacija skelbia, kad žmonės ilgiausiai gyvena, ypač moterys, - Japonijoje. Po jos

Iš visur apie viską

seka: Izraelis, Švedija, Britanija ir JAV.

• Du komunistinės Kinijos vyriausybės kritikai bandė aplankyti Hong Kongą, kalbėti ten apie demokratinę sistemą, tačiau Hong Kongas nedavė jiems vizos. Judviejų kelionė sutapo su penkerių metų sukaktim nuo Tiananmen aikštės žudynių.

• Amerikos Medicinos draugija (AMA) pirmąsyk istorijoje išsirinko pirmininku juodą daktarą - dr. Bristow. Jis pareigas perims ateinančiais metais.

• Iranas ištrėmė iš sostinės Teherano Britanijos diplomata, britai tą patį padarė su Iraniečiu diplomatu, palaukusių įtartinus ryšius su Arijų teroristų organizacija IRA.

• Izraelio aviacijos puolimai Libano Beka slėnyje užmušė 25 arabus partizanus iš Hizbullah grupės, kurią palaiko Iranas.

• Rwandoje laikinai sustabdyta Jungtinių Tautų taikintojų veikla, nes buvo nušautas taikos priežiūros karys iš Senegalo.

• Irako kurdų vadovybėje įvyko skilimas, visą gegužės mėn. vyko pilietinės kovos, žuvo keli šimtai žmonių. Pagaliau paskelbtos paliaubos.

• Hong Konge smarkiai plečiamas universitetas, ypač stiprus esąs technologijos fakultetas. Pusė profesorių yra baigę JAV universitetus.

Prorektorium tyrimų ir plėtos reikalams pakviestas prof. Eugene Wong, buvęs prez. Busho mokslo reikalų patarėjas.

• Birželio 12 mirė garsus savo išmintimi ir sugebėjimais žydų rabinas Schneerson, gimęs 1902 m. carinėje Rusijoje, atvykęs Amerikon 1941 m. Jis buvo ortodoksų žydų vadas, turėjo apie milijoną sekėjų.

• Bolivijoje ūkininkai raginami sumažinti kokos krūmų auginimą. Žemdirbiai, kurie sunaikina vieną hektarą kokos augalų plotą, gauna 2,500 dol. sumą. Lėšas parūpina JAV kovos prieš narkotikus įstaigos.

• Izraelio dešiniųjų Likudo partijos nariai rengiasi būsimiems premjero rinkimams. Šalia generolo Sharon, vadovavusio Libano puolimui, kandidatūrą paskelbė ir buvęs armijos štabo viršininkas gen. Rafael Eitan.

• Buvusių Vengrijos komunistų, dabartinės Socialistų partijos vadas Gyula Horn, laimėjęs parlamente absoliučią daugumą, skelbia, kad jis kvies į vyriausybę ir Laisvųjų demokratų partiją. Užsienio politika liks nekeičiama, pažadėjo laimėtojas.

• Kolumbijoje prezidento rinkimuose du kandidatai Ernesto Samper ir Andres Pastrana abu gavo po 45 nuoš. balsų ir rinkimus teks pakartoti birželio 19 d.

NAMŲ SAVININKAI TEISĖS Į NACIONALIZUOTĄ TURTĄ GINA KONSTITUCINIAME TEISME

Konstitucinis Teismas grupės Seimo narių teikimu pradėjo svarstyti, ar pernai liepos 15 d. priimti įstatymo "Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų" pakeitimai ir papildymai atitinka šalies Konstituciją. Grupė Seimo narių į Konstitucinį Teismą kreipėsi Lietuvos respublikos namų ir sklypų savininkų sąjungos iniciatyva, o sovietmečiu nacionalizuoto turto savininkams Konstitucinio Teismo sprendimas - paskutinė viltis atgauti atimtą nuosavybę.

LDDP laimėjus rinkimus, 1993 m. sausio 12 d. atsisado šio įstatymo pataisos, savininkų nuomone, pažeidžiančios Konstitucijos 23 str., sakantį, jog nuosavybė yra neliečiama ir nuosavybės teisės saugo įstatymas. 1990 m. kovo 11 d. atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, tuometinė Aukščiausioji Taryba

priėmė nuostatą, jog neginčijamai pripažįstamas Lietuvos valstybės ir jos piliečių nuosavybės teisės tęstinumas. Todėl natūralu, jog savininkai ir jų įpėdiniai turi atgauti 1940 m. sovietų valdžios nacionalizuotą turtą.

Pasak Namų ir sklypų savininkų sąjungos pirmininko M. Vitkausko, labiausiai šalies Konstitucijos nuostatas ir Žmogaus teisių deklaraciją pažeidžia įstatymo dėl nekilnojamojo turto grąžinimo pataisų 8 str. 4 punktas, iš esmės suteikiantis nuomininkams teisę ir galią spręsti: grąžinti namus jų savininkams ar ne, nes pataisose sakoma, kad išlikę gyvenamieji namai savininkams gali būti grąžinami tik tuomet, kai dabartiniai jų nuomininkai laisva valia sutinka išsikelti. Tiesa, savininkams siūlomos kompensacijos, tačiau pamirštama, kad nuosavybės grąžinimas turi ne tik mate-

rialinį, bet ir moralinį aspektą, todėl kompensacijas labiau derėtų siūlyti ne namų savininkams, o nuomininkams. Be to, savininkams siūloma kompensacija yra prievartinė ir iš esmės fiktyvi, nes kompensuojama tik labai maža dalelė išlikusio grąžinamo turto vertės. Pavyzdžiui, trijų aukštų 12 butų 1939 m. statytas namas Kauno centre įvertintas 38 000 Lt, kai rinkoje tiek kainuoja vienas butas blokinėje "dėžutėje".

Be to, didelė dalis nuomininkų yra ir savininkai, nes jie atsiima žemės sklypus miestuose ar kaimuose, turi pasistatę nuosavus namus, turi keletą butų, tačiau sąmoningai neišsiregistravę iš grąžintų arba grąžinamų namų, tikėdamiesi pusvelčiui pagausinti savo nuosavybę. Tuo tarpu savininkai, kurių dauguma - buvę tremtiniai ar politiniai kaliniai, dažnai gyvena susispaudę viename bute su vaikais ir vaikiaičiais,

(Nukelta į 8 psl.)

DVIEJŲ ŠIRDŽIŲ DŽIAUGSMO ŠVENTĖ

Aurelija M. Balašaitienė

Birželio 4 dienos saulėtą popietę, gaudžiant vargonams, Dievo Motinos šventovės viduriu iškilmingai atlydėjus jaunosios mamytę Ingridą Bublienę ir jaunojo tėvelius Leoną ir Zitą Kavaliauskus, atžygiavę šaunūs pabroliai pasitiko žavias pa-

dingai nuskambėjo solistės Virginijos Muliolienės sugiedota Gounod "Ave Maria", po žiedų sumainymo nuotakai klūpant prie Šiluvos Dievo Motinos altoriaus. Kai kun. Kijauskas prabilo į susirinkusius "leiskit man jums pristatyti Raimundą ir Ramą

niais drabužiais apsirengusios merginos pašoko "Sadutę", o jaunamartė su savo draugių rateliu sušoko atsisveikinimo valsą. Vestuvinę svitą sudarė penkios poros. Trys jaunosios sesutės, Vija, Gaja, ir Aida Bublytės, londonietė Imsrė Sabaliūnaitė ir detroitietė Milda Bublytė ėjo pamergių pareigas. Penkių pabrolių svitą sudarė jaunosios brolis Tauras Bublys, Romas Zylė, Vytas Apanavičius, ir detroitiečiai Rimas

ir Linas Polteraičiai. Džiugu ir miela buvo matyti į savo sūnaus džiaugsmo šventę iš Lietuvos atvykusius Raimundo tėvelius, Zitą ir Leoną Kavaliauskus.

Lietuvišką visuomenę tos sutuoktuvės džiugina, nes abejonės nėra, kad tai bus tauri lietuviška šeima, ištikiama savo kilmei, tradicijoms ir tėvynei Lietuvai. Rama baigė Šv. Kazimiero Lituanistinę mokyklą, bei aukštesniosios lituanistikos kursus, Čiurlionio ansamblyje grojo kanklėmis, šoko "Grandinėleje", buvo aktyvi skautė ir ateitininkė. Clevelando Valstybiniame Universitete su pagyrimu įsigijusi ekonominių mokslų diplomą, ji gavo tarnybą Chicagos DANKA bendrovėje. Universiteto studijų metu Rama buvo išrinkta "Marketing" studentų klubo prezidente.

1985 metais giminių iškvietas, iš Lietuvos į Clevelandą atvyko Raimundas Kavaliauskas. Jo tėvai, profesionalai pianino muzikos mokytojai, jį pradėjo mokyti muzikos jau nuo septintų jo gyvenimo metų. Jis lankė Gruodžio aukštesniąją Muzikos mokyklą, vėliau Lietuvos Valstybinę Konservatori-

ją. Clevelande jis išitraukė į Lietuvį Namų veiklą ir vakarais "Gintaro" restorane muzika linksmino svečius. Pasimirus vyrų okteto įkūrėjui ir vadovui Rytui Babickui, Raimundas perėmė vadovavimą oktetui, jo veiklos 30 metų jubiliejaus proga 1989 metais su juo sėkmingai gastroliavo Lietuvoje ir Kryžių kalne pastatė memorialinį kryžių. Čiurlionio ansamblui išgyvenant vadovų krizę, jis ir jam talkininkavo. Clevelande Raimundas vertėsi nekilnojamo turto pardavinėjimu, bet ilgainiui persikėlė į Chicago, kur dirba kaip vertėjas Valstybės Departamento žinioje.

Dieną po vestuvių Ingridos ir Romo Bublių namuose susirinko būrelis svečių. Besikalbant su jaunavedžiais buvo malonu patirti, kad jie savo bendrą gyvenimą pradeda su šypsena ir humoru. Jiedu medaus mėnesiui išvyksta į Lietuvą.

Telaimina aukščiausias Ramą ir Raimundą Kavaliauskus, te juose išlieka gyvas įsipareigojimas atgimtančiai tėvynei, te jų gyvenimo kiekvieną žingsnį lydi laimė, sveikata ir visokeriopa sėkmė.

Rama ir Raimundas Dievo Motinos šventovėje prie altoriaus.

V. Bacevičiaus nuotr.

merges, primenančias lietuviško darželio gėles. Šventovė buvo beveik užpildyta svečiais iš Clevelando ir jo apylinkių, iš Chicagos, Detroito ir kitų miestų. Kiek susijaudinęs Ramos Bublytės tėvas Romas Bublys, už parankės atvedęs savo dukrą, jos ranką perdavė nekantriai laukiančiam Raimundui Kavaliauskui. Sutuoktvių Mišias atnašavo Dievo Motinos parapijos klebonas kun. Gediminas Kijauskas, koncelebruojant su kun. Kęstučiu Žemaičiu. Vargonais grojo paslaugioji muzikė Rita Kliorienė, paruošusi giesmes su jau savo veiklą nutraukusio Clevelando vyrų okteto nariais, kuriam prieš eilę metų vadovavo jaunasis. Įspū-

Kavaliauskus", kilo plojimų audra. Tai buvo ypatinga dviejų jaunų žmonių santuoka, bendram gyvenimui sujungus po svetimu dangumi gimusią Ramą su Lietuvos sūnumi Raimundu.

Vakare Marriott viešbučio pokylių salėje įvyko šaunios vaišės su dainomis, šokių orkestru, programos pranešėjais lietuvių ir anglų kalbomis, nes svečių tarpe buvo ir lietuviškai nekalbančių šeimos kolegų bei bendradarbių. Vaišėms vadovavo Rita ir Robertas Kėzeliai iš Chicagos. Pagal seną tradiciją jaunosius su duona, druska ir vynu pasitiko jaunavedžių tėvai. Kun. Gediminui Kijauskui palaiminus vaišes, pakėlus šampano tostą, tauti-

Pamergės prieš prasidedant sutuoktvių iškilmingoms apeigoms.

V. Bacevičiaus nuotr.

KOMPOZITORIAUS VLADO JAKUBĖNO MINĖJIMŲ LIETUVOJE ATGARSIAI

Jau buvo rašyta apie kompozitoriaus Vlodo Jakubėno gimimo 90-ties metų minėjimą Chicagoje, kuris įvyko gegužės 15 d. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje. Dabar jau ateina vis daugiau žinių apie komp. Vl. Jakubėno minėjimus Lietuvoje, kuriems buvo pašvęstos keturios dienos ir minėjimo renginiai vyko ne vien Vilniuje, bet ir Biržuose bei Kaune.

Lietuvos spaudoje minimos pavardės Chicagos lietuvių, kurie tuose minėjimuose

figūravo. Rašant apie Vl. Jakubėno simfoninių kūrinių koncertą Valstybinėje filharmonijoje Vilniuje, ELTOS išplatintoje ilgesnėje informacijoje (ją "Lietuvos ryto" dienraštis išidėjo gegužės 11 d.) yra sakoma: "Sveikinimo telegramą jubiliejinio vakaro dalyviams iš JAV atsiuntė V. Jakubėno draugijos pirmininkas E. Šulaitis ir kompozitoriaus sesuo." Taip pat nurodoma, kad "sukakties proga Lietuvoje išleista V. Jakubėno recenzijų ir straipsnių knyga,

kurią parengė Chicagoje gyvenanti muzikologė L. Venclauskienė."

Paminėtinas taip pat faktas, apie kurį nebuvo užsiminta spaudoje, kad minėjimui taip pat buvo išleistas Vl. Jakubėno lietuvių liaudies dainų chorams rinkinys - "Už jurių marių" (tai didoko formato, 64 puslapių leidinys; redaktorė Irena Skomskienė, spec. red. Vaclovas Juodpusis). Šio reto leidinio Chicagoje pakol kas gautas tik vienas egzempliorius.

Kelis ilgus straipsnius apie Vl. Jakubėną parašė Algimantas Kalinauskas, kuriuos išspausdino "Lietuvos rytas", o "Lietuvos aidas" įdėtas to paties autoriaus rašinys - "Vladas Jakubėnas - Lietuvos aidas publicistas".

Čia reikia paminėti, kad Biržuose įvykusiame minėjime poetas Petras Zablockas (jo brolis gyvena Chicagoje ir redaguoja "Mūsų sparnų" žurnalą) perskaitė savo eilėraščių "Jie - su mumis", kuriame prisimenami prof. kun. P. Jakubėnas ir jo sūnus - kompozitorius Vladas Jakubėnas. "Biržiečių žodžio"

laikraštis (redaktorius Algirdas Butkevičius) minėjimo dienomis išleido numerį Vl. Jakubėnui paminėti.

Nemaža vietos Vl. Jakubėnui ir jo sukakčiai skyrė ir kita Lietuvos spauda, kuri jau gauta Chicagoje. Pavyzdžiui, "Literatūros ir meno" savaitraštis (gegužės 7 d. laidoje) įdėjo trumpą pasikalbėjimą su Chicagoje veikiančios Vl. Jakubėno draugijos pirmininku E. Šulaičiu.

eš.

Skaitykite ir platinkite
DIRVA

LIETUVIŲ TAUTININKŲ SAJUNGOJE

Apie tautininkų veiklą iš Vilniaus praneša LTS sekretorius R. Giliauskas

• Grupė žinomų mokslininkų, kultūros darbuotojų, politikų eilinį kartą susitiko Tautininkų sąjungos būstinėje, kur aptarė sunkią Lietuvos ekonominę-socialinę padėtį ir ėmėsi konkrečių programų Lietuvai atstatyti projektų. Vertinant padėtį pažymėta, kad pramonė negailestingai žlugdoma, prekybininkai su prekijais kapitalą išveža svetur ir slepia sąskaitas, valstybėje nesurenkami mokesčiai, o pensijoms ir atlyginimams Vyriausybė skolinasi pinigus iš bankų. Nesišaukiant užsienio lietuvių patirties, Lietuvą užplūdo netikri pranašai iš svetur, kurie vargu ar padeda stiprinti valstybę. Susirinkusieji pritarė Tautininkų Sąjungos vidurinėsios linijos politikos teisingumui, kurios tikslas – siekti, pusiausvyros tarp buko kolektyvizmo ir besaikio individualizmo.

Tikimasi, kad visuomenė konkrečias programas turėtų išvysti artimiausiu metu.

• Gegužės 20 d. Vilniuje, Mokslų Akademijos salėje įvyko Tautininkų sąjungos organizuota konferencija "Dr. Domas Cesevičius ir socialinės rinkos problemos". Konferenciją atidarė LTS pirmininkas Rimantas Smetona, trumpai apžvelgdamas Domo Cesevičiaus biografiją ir socialinės rinkos ekonomikos esmę, pabrėždamas, kad ligi šiol reforma Lietuvoje vyko pamirštant pačios reformos tikslą – socialinį teisingumą. Pranešimus skaitė: Vilniaus universiteto prof. habil. dr. Stanislovas Martišius "Domas Cesevičius lietuviškos ekonominės minties raidoje", Vilniaus universiteto docentė Regina Paliulytė "Socialinės rinkos ekonomika. Modelis Lietuvai", eksministras Romualdas Sikorskis "Mokesčiai Lietuvoje", Seimo narys, prof. dr. Mečislovas Treinys "Tautos materialinės ir dvasinės raidos pusiausvyra". Taip pat buvo perskaičius docento dr. Vincento Lukoševičiaus parengtas pranešimas "Domas Cesevičius – neoliberalizmo atstovas Lietuvoje". Pranešimuose, pasisakymuose ir diskusijoje kritiškai įvertinta krašto ūkio ekonominė būklė Lietuvoje. Manoma, kad dabar efektyviausia būtų ta ekonominė sistema, kuri susieta su sociologijos problemomis. Tikslai tada "ekonomija gali nagrinėti socialinius ūkio procesus, ūkio junginius, ūkio santykius su valstybe, valstybės santvar-

ka, tauta, technika, proporcijomis, klasėmis".

Laisvosios rinkos santvarkos idėja turėtų būti: laisvės kuo daugiau, valstybės intervencijos tik tiek, kiek neišvengiamai reikia. R. Sikorskis pabrėžė nematąs dabartinėje Vyriausybėje apie mokesčius išmanančio žmogaus, o Finansų ministerijoje negali gauti išsamių paaiškinimų.

Dabar Lietuvoje apie 100 tūkst. juridinių asmenų, tačiau niekas nežino, kur ir kokio dydžio jų sąskaitos, – teigė eksministras. Jo nuomone, pridėtosios vertės mokesčių buvo galima įvesti tiksliai prieš tai inventorizavus visų įmonių ir akcinių bendrovių sąskaitas.

Konferencijos dalyviai pažymėjo, kad ir šiandieną išliko aktualiu Domo Cesevičiaus teiginys, jog "Lietuvai reikalingas originalus požiūris į individualizmo ir kolektyvizmo principų derinimą, jai reikia vengti tų principų priešpriešos".

• Gegužės 21 d. neeiliniame Tautininkų sąjungos tarybos posėdyje aptarti LTS politinės padėties, LTS valdybos veiklos, piliečių pareiškimų dėl pirmalaikių Seimo rinkimų kaupimo reikalai ir pasiruošimas savivaldybių tarybų rinkimams. Taryboje taip pat nutarta liepos 8 d. organizuoti Pasaulio lietuvių tautininkų kongresą "pasaulio lietuvių talka Lietuvai".

• Gegužės 25 d. įvyko spaudos konferencija, kurioje dalyvavo Seimo nariai Leonas Milčius, Mečislovas Treinys ir LTS pirmininkas Rimantas Smetona. Pranešta, kad parašų rinkimo akcija referendumui dėl pirmalaikių Seimo rinkimų paskelbti per pirmąsias 10 dienų sulaukė 50 tūkst. gyventojų pritirimo. Tik trečdalis šalies piliečių pasitiki Seimu, todėl jis neturi moralinės teisės priiminėti įstatymų, kurie privalomi visiems gyventojams. Tik politinių jėgų santykio pasikeitimas įstatymus leidžiančioje ir vykdomojoje valdžioje visiškai pakeis susidariusią padėtį.

Parašų rinkimo akcijoje padeda Politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, Demokratų, Nepriklausomybės partijos, Šaulių, Ūkininkų, Žemės savininkų Darbininkų, Bočių sąjungos, atskiri kitų partijų ir visuomeninių organizacijų žmonės.

Seime pateiktas Referendumo įstatymo pakeitimo projektas laikomas skanda-

lingu valdančiosios partijos bandymu atimti piliečiams galimybę demokratiškai pareikšti valią, kuri įtvirtinta Lietuvos Konstitucijoje.

Spaudos konferencijoje buvo paminėta, kad Tautininkų sąjunga nepitaria Lietuvos–Lenkijos sutarčiai, nes joje įteisinami paritetiniai istorinio vertinimo principai, neatitinkantys tikros padėties.

• Birželio 3 d. LTS valdybos nariai dalyvavo Kultūros fonde atidarytoje Aloyzo Valušio tapybos darbų parodoje. Ją atidarant buvo prisimintos jo gyvenimo ryškiausios atkarpos Lietuvos kariuomenėje, dirbant Lietuvos Prezidento Antano Smetonos adjutantu ir artimi ryšiai su Prezidento šeima, visuomeninė veikla skautų judėjime. Tapybos darbai įvairiapusiškumu patraukė visuomenės dėmesį ir buvo šilčiau įvertinti. Tautininkai pakvietė A. Valušį į Pasaulio lietuvių tautininkų kongresą, kartu organizuojant jo tapybos darbų ekspoziciją.

• Birželio 5 d. Vilniuje įvyko Jaunųjų tautininkų santalkos (JTS) suvažiavimas. Delegatai aptarė ir patvirtino JTS įstatus, konkrečių darbų programą dvejim metams, priėmė kreipimąsi į lietuvių jaunimą burtis į talką Lietuvai atkurti. Išrinkta JTS vadovybė: pirmininku tapo Vilniaus technikos universiteto architektūros fakulteto studentas Edmundas Naujokaitis, vicepirmininku – Vilniaus universiteto istorijos fakulteto studentas Šarūnas Puscius, sekretoriumi – ekonomistas Ričardas Garuolis.

Apgailėstauta, kad dėl LTJS "Jaunoji Lietuva" vadovybės pozicijos, tautinės pakraipos lietuvių jaunimas išsisklaidęs per keletą organizacijų ir tai silpnina jų jėgas.

• Birželio 6 d. Lietuvos Sąjūdžio iniciatyva buvo sukvietos dešinėsios pakraipos partijų vadovybės pasitarti dėl veiksmų derinimo, ruošiantis savivaldybių tarybų rinkimams. Pasitarime prieita nuomonės, kad tokie susitikimai turėtų tapti dešiniųjų partijų vienybės siekiu pradžia (išlaikant partijų savarankiškumą) ir neturėtų apsiriboti vien trumpalaikių klausimų nagrinėjimu. Tautininkų sąjungos atstovai R. Smetona, L. Milčius ir kiti pastebėjo, kad nelengva partijoms tartis dėl bendradarbiavimo ateityje, kai LTS

inicijuotam parašų rinkimui dėl pirmalaikių Seimo rinkimų kai kurios dešinėsios politinės jėgos nepitaria arba net trukdo.

Numatyta per savaitę parengti ir bandyti priimti dešiniųjų politinių jėgų dokumentą dėl politinių veiksmų derinimo, atkreipiant ypatingą dėmesį į ruošiamąsį savivaldybių tarybų rinkimams ir abiejų referendumų rėmimą.

• Birželio 1 d. Lietuvos Respublikos Prezidento dekretu "Dėl Lietuvos Respublikos prezidentų Kazio Griniaus, Antano Smetonos ir Aleksandro Stulginskio atminimo įamžinimo", prie Respublikos Prezidento sudaryta komisija, kuri įpareigota organizuoti prezidentų A. Smetonos ir K. Griniaus palaikų pervežimą į Tėvynę bei palaidojimą Lietuvoje, taip pat organizuoti Lietuvos Respublikos prezidentų gimtinių paskelbimą istorijos paminklais, paminklų ar paminklinių biustų pastatymą ir kasmet skirti šiam tikslui reikiamas lėšas. Vyriausybė taip pat įpareigota parengti trijų prezidentų archyvinių dokumentų sutvarkymą, išleisti "Raštus", monografinio pobūdžio veikalus, amžininkų atsiminimų knygas.

NAMŲ SAVININKAI TEISES Į NACIONALIZUOTĄ TURTĄ GINA KONSTITUCINIAME TEISME

(Atkelta iš 6 psl.)

neturi galimybių pagerinti savo buitines sąlygas. Gražinus nuosavybės teises, savininkai turi išsikelti iš iki tol nuomotų patalpų. Jie taip ir pasielgtų, jei natūra būtų grąžinama tiek gyvenamojo ploto, kiek jo reikia šeimai. Savininkai nuomininkams siūlo keistis butais, tačiau nuomininkai dažnai pareikalauja solidžios priemokos už "gerą valią". Ne kiekvienas gali ir pagaliau nori antrą kartą mokėti už savo nuosavą turtą.

Namų ir sklypų savininkų sąjunga Seimui siūlė ir tebesiūlo pasielgti taip, kaip padaryta Čekijoje, Lenkijoje ir daugelyje kitų postkomunistinių valstybių: grąžinti savininkams gyvenamuosius namus natūra arba jų pagedavimu sumokėti realias kompensacijas, o nuomininkams sudaryti taip pat ne fiktyvias, o realias garantijas apsirūpinti savais butais ir leisti juos lengvatinėmis sąlygomis išsipirkti, kad ir po dešimties metų.

Grąžinant nuosavybės teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą, ignoruojama ir išeivija. Pasak Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininko B. Nainio, dabartiniai Lietuvos

• Birželio 7 d. Prezidentūroje įvykusiame Lietuvos Respublikos prezidentų atminimo įamžinimo komisijos posėdyje Tautininkų sąjungos pirmininkas priminė pasiūlytus darbus Prezidento Antano Smetonos atminimui įamžinti, iš kurių artimiausiais laikytini Vilniuje, Tiltų g. 1 atidengti paminklinę lentą Prezidentui ir tvarkymo darbai jo gimtinėje Užulėnio kaime. Paminėta, kad nelengvai vyksta parengiamieji darbai pastatyti trijų Prezidentų Antano Smetonos, Aleksandro Stulginskio ir Kazio Griniaus bronzines skulptūras Kaune. Posėdyje nutarta sudaryti tris atskirtas darbo grupes, kurios rūpintis kiekvieno buvusio prezidento atminimu.

• Seimo ir Tautininkų sąjungos valdybos nariai susitiko su Panevėžio, Kauno, Raseinių, Raudondvario, Klaipėdos, Kretingos, Skuodo rajonų visuomene ir aptarė aktualius miestų ir kaimų gyventojams reikalus. Raudondvaryje visuomenės dvasią kelti padėjo iš Vilniaus atvykęs vyrų choras "Vytis", artimai bendraujantis su lietuvių tautininkų sąjunga.

vadovai, užliūliuodami išeiviją gražiais žodžiais, nedėrina su jais savo veiksmų ir su išeivija nesiskaito, kaip ir su nuo okupacijos kentėjusiais Lietuvos žmonėmis – tremtiniais, politiniais kaliniais.

Kiek kitaip mano, pavyzdžiui, LDDP narys, Seimo Valstybės ir teisės komiteto pirmininkas P. Vitkevičius. "Manau, kad nacionalizavimo pagrindu buvusių savininkų nuosavybės teisė nutrūko. Nei žemės, nei kito turto nacionalizavimo aktai, atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, nebuvo panaikinti", – rašo šis buvęs LTSR Aukščiausiojo Teismo narys savo rašte Namų ir sklypų savininkų sąjungai.

Šį kartą spęs ne LTSR Aukščiausiasis, o nepriklausomos Lietuvos Konstitucinis Teismas.

(AGEP)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

MIKROBANGIS

Vladas Vijeikis

Rašydamas apie atostogas Dirvoje paminėjau mikrovaivą. Tai toks prietaisas, į kurį įkišęs vakarykščius blynus per porą minučių ištrauki atjaunintus, garuojančius visais savo, tik blynams žinomais, kvapais. Bet ne apie blynus norėjau pasakyti. Norėjau išreikšti Dirvos redakcijai pagarbą už to mano mikrovaivo sulietuvinimą. Pataisė: **mikrobangė**. Čia tau ne Lietuvos spauda, kad gali svetimžodžiais savo straipsnio negudrias mintis paslėpti. Pasirodo, kad tas mano mikrovaivas moteriškos giminės. Mikrobangė. Pasakyčiau labai geras naujadaras. Šia proga prisiminiau keletą naujadarų, kuriuos priėmėme į savo kalbos šeimyną ir laikome savais. Dzegorius – laikrodinis. Gazieta – laikraštis. Nei nejauciamo, kad tai naujadarai. Ir dar daug kitų.

Bet grįžkime prie mikrobangės. Čia sakyčiau atlietu-

vinimas tik pusinis. Paliko mikro, kuris lietuvių kalboje neturi jokių pilietinių teisių. Tad ėmiau galvoti kuo pakeisti mikro. Tas mikro yra labai smulkus reikalas. Ir kiek galvą sukinėjau į visas puses, nieko gero nesugalvojau. Tad mano naujadaras – **smulkiabangis**. Pastebėjote, kad noriu, kad tas aparatas būtų vyriškos giminės.

Aną dieną, buvodamas pas savo draugą Florijoną, užkalbinau jo žmoną. Sakau.

– Kaip jūsų smulkiabangis veikia?

Florijonienė pažiūrėjo tokiomis akimis, kuriose išskačiau: "Tai vėl prisisiurbė".

Tad ėmiau sukinėti savo vargšę galvą, kuo pakeisti mikro. Karštabangis, greita-bangis, virtabangis, pašild-bangis.

Ir taip įsismaginau savo naujadaruose, kad ėmiau ieškoti vardo televizijai. Tolmatė, tolregė, tolrodė. Ir vėl

moteriškos giminės. Geriau tegul būna tolmatys, tolregys, tolrodys.

Paskui nukreipiau savo žvilgsnį į telefoną. Gal pavadinti tolkalbys, tolplepys, tolgirdys.

Mano draugas Florijonas labai skeptiškas (nelietuviškas žodis) mano naujadarų kūrimui. Jis sako:

– Kaip tu automobilį pavadinsi?

Ilgai negalvojęs sakau:

– Patsvežys, patsjudys

– O kaip vadinsi, kai pagenda?

– Džionkas, – surikau.

Tuo baigėsi mūsų svarstymai lietuvių kalbos grininimo dirvonuose. Jis dar pridėjo:

– Tu geriau išmok kur nosines, ilguosius brūkšnelius, taškus, paukščiukus sudėti. Tau ir užteks.

O vistiek tas mikrobangis neduoda man ramybės. Ir netik jis. Daug kitų. Pavyzdžiui: **kondominiumas**. Daug mano pažįstamų kraustosi į kondominiumus. Vertinai reikia surasti lietuvišką vardą, kad jie ten neištautėtų.

rus, visus gerus daiktus vyriškais vardais vadinti, padėti niekuo negalime. Juk blynus kišote į kažkokį tai, į spintelę panašų daiktą. Negi Florijonas nežinojo, kad tokie daiktai, kuriuose galima ką nors pasišildyti krosnimis (mažybiniai būtų krosnelė) vadina mi. Kadangi toje, kurioje Jūs blynus šildėte, vietoje degančių pliauskų, šilumą sukelia mikrobangos, todėl ir pavadinta ji taip nuostabiai gražiai - mikrobanginė krosnelė, o sutrumpintai pagarbiai tariame mikrobangė. Taigi, nori ar nenori, ji lieka moteriškos giminės.

Kiek supratome, Jums ne prie dūšios žodelytis mikro.

POVILO ŽUMBAKIO KNYGA VASAROS SKAITYMU

Advokatas Povilas Žumbakis, gimęs 1927 m. Klaipėdoje ir baigęs teisės studijas Chicagoje 1969 m., šiais metais išleido visuomeniškų svarstymų knygą, pavadintą "Balionai, bananai ir biurokratai". Savo tematika tai yra nelyg tęsinys jo 1984 m. išleistos knygos, demaskuojančios kagebistų veiklą sufabrikuotose bylose prieš tariamus nacių karo nusikaltėlius. Daug kas atsiktiko per tuos 10 metų ir Povilas Žumbakis pasirodė esąs teisingas ir tikslus savo išvadose apie kląstingą kagebistų veiklą.

Apie tai jis daugiausia ir kalbėjo savo knygos pristatyme Detroito Šv. Antano parapijos salėje 1994 m. Birželio mėn. 5 d., kuris buvo surengtas Lietuviškų melodijų radijo valandėlės vedėjo ir knygos leidėjo Algio Zapracko. Jis taip pat iševijęs spaudai ir radijo programoms davė naują uždavinį – atremti šios dienos melą. Senoji

Žinoma, čia skonio reikalas. Bet tada, turėtų taip pat nepatikti ir mili, deci, kilo, hekto ir t.t. Nieko nepadarysi, gyvenime niekad nebūna taip, kad viskas patiktų. Juk, tarkim, Žirinovskis daug kam nepatinka, bet jis daro savo ir gana.

Nustebę, kad Jūsų draugas Florijonas, kurį mes žinome kaip pagarsėjusį lietuvių kalbos žinovą, neišsprendė kondominiumo uždavinio. Patalpas, kuriose gyvena žmonės, Lietuvoje, paprastai, butais vadina.

Dar kartą Jums dėkojame ir kartu primename, kad visada laukiame Jūsų.

Jus gerbianti DIRVA.

nomenklatūra sugrįžo per rinkimus Lietuvos valdžion. Praeityje Vilniaus KGB tarnavo tik Maskvai. Šiandien tie pažadai ir priesaikos paliko gal tik kitoje formoje. Mafija veikė tarybų Lietuvoje ir ta pati mafija veikia Lietuvoje šiandien. Žumbakis pasisakė nesąs žurnalistu, bet turįs uždavinį informuoti Lietuvą apie pavojus ekonomikoje, teisėje, politikoje. Jis manęs jog jis yra atkreipęs visuomenės dėmesį į biurokratijos pavojus, kai valdžia gyvena iš biudžetinio nuostolio. Reikia sprogdinti neaiškius pasiūlymus – balionus. Reikia įžiūrėti, jog nupigę bananai Lietuvoje nebuvo ekonominio gerbūvio rodiklis.

Ar Povilui Žumbakiui pasiseka surasti Lietuvos ekonominius, teisinius, politinius klystelius? Žinoma, tai parodys tik ateitis, kuri jam gali būti tiek pat gera, kaip tariamų nacių gynyboje. Tačiau Lietuvos visuomeniškasis išsivystymas yra komplikotesnė tematika. Čia yra įvairūs priėjimai ir paaiškinimai. Žumbakis turi gyvą stilių ir liečia daug problemų. Šiandien jis skaitomas Kanados "Tėviškės Žiburiuose ir Brooklyno "Darbininke". Jis girdimas per Chicagos ir Detroito radijo programas. Lietuvoje jo straipsniai talpinami "Lietuvos Aide". Be abejo, net prieš savo norą Povilas Žumbakis tapo populiariausiu lietuvių žurnalistu. Sutinkant ar nesutinkant su juo, Žumbakio nauja knyga yra tikrai verta vasariniam pasiskaitymui.

Saulius Šimoliūnas

Nevisai trumpas Dirvos žodis

Nuoširdžiausiai dėkojame gerb. Vladiui Vijeikiui už tokį aukštą mūsų kuklių pastangų įvertinimą. Kartu labai apgailestaujame ir atsiprašome, kad jos tiek daug kūrybinių kančių sukėlė. Net prietelių Florijoną pagalbon kviestis teko. Ko gero ir atostogos buvo sutrikdytos.

Paguodai galime tik pasakyti, kad su atostogom daug kam visokių prajovų nutinka. Štai kaip vienas nelaimėlis savo pasirošimą atostogoms aprašo:

"Apžiūrinėjau savo koutus, pentus, sokus ir visus kitus dresus. Žiūriu gi, pentuose lyg tai kevitai formuojasi. Pagalvojau, ko gero kai kurios mano grakštaus bodi dalys gali netikėtai viešumon pasirodyti. Sakau - reikia apsišopinti. Nieko nelaukęs sėdu į karą ir draiviną į marketą. Bet ... čia prasidėjo nenumatytai trubeliai. Pirmiausia prisistatė policininkai ir išrašė du tiketus (100 dol.) - vieną, kad per daug spidinau, o kitą - ne vietoje parkinau. Įsiūtau baisiai. Mintyse policininkus pasiunčiau...(gaila,

kad būdamas džentelmenas viešai negaliu pasakyti kur) ir grįžau namo. Betgi jūs žinote, kad disasteriai pavieniui nevaikšto. Taip buvo ir man. Įėjęs į virtuvę, puoliau prie eisbokso, tikėdamasis šaltu alumi atsigaiivinti. Bet čia vėl ekscidentas - eisboksas neveikia, o jame mano sudėti bifai, čikinai, čizai, stroberiai ir kitos gėrybės į garbidžių pavirtę. Nespėjau nuo tokios supreizės atsikvošėti, kaip juntų, kad mano kulniukus vanduo semia. O, nelaimė! Pratrūko dvi pairo. Pasišaukiau repajerius ir šiaip ne taip susitvarkiau, viską išklininau ir išsvipinau. Bet, sakykite, argi po to gali būti nuotaika atostogoms? Viena paguoda, kad ne man vienam taip atsitinka. Aną dieną ant televizijos rodė žmogelį kuriam dar blogiau buvo."

Taigi, kaip matote, gyvenime būna daug didesnių bėdų, negu kūrybinės kančios.

O dabar trumpai dėl mikrobangės giminės. Čia, gerbiamas Vladi, nors ir gerai suprasdami Jūsų kilnius no-

Waterview Properties
of the Palm Beaches, Inc.

MLS

Ray Staškūnas

LICENSED REAL ESTATE BROKER

11501 Ellison Wilson Road
North Palm Beach, FL 33408
SE Corner of PGA Bridge

407-622-5000
407-626-6562 res
407-622-5966 fax

FOR YOUR FLORIDA REAL ESTATE NEEDS!!!

CALL 1(800) 369-7355

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE, INC.

2129 KNAPP STREET. BROOKLYN NY 11229

FAX 718-769-3302 Telex 216 282

VASAROS KAINOS I LIETUVĄ

Birželio 15 – rugsėjo 15

Iš New Yorko ar Chicagos į Vilnių ir atgal

Iš Vilniaus į Chicago ar New Yorką ir atgal

"\$ 800.00 įskaitant visus mokesčius"

Kai kurioms dienoms bilietai jau išparduoti. Kainos žemesnės prieš birž. 15 ir po rugs. 15.

Grupinės kelionės į DAINŲ IR ŠOKIŲ ŠVENTĘ:

Birželio 29 – liepos 13 iš Newark N.J.

Birželio 30 – liepos 13 iš JFK (New York)

Kaina \$1,893.00

Į kainą įeina: lėktuvo bilietai, viešbučiai (Vilniuje, Kaune, Palangoje); visi pervėžimai; maitinimas 3 kartus kasdien; bilietai į Dainų ir šokių šventę; pilna ekskursijų (sightseeing) programa; visi įėjimo mokesčiai; gidai lietuvių ir anglų kalba; bagažų nešiojimas; patarhavimo ir kiti mokesčiai.

VYTIS TRAVEL

2129 Knapp St.

Brooklyn NY 11229

Tel. 718-769-3300

1-800-77-VYTIS

Naujausios žinios iš Lietuvos**JAV Prezidentas Bill Clinton Rygoje**

Liepos 6 dieną JAV prezidentas Bill Clinton Rygoje susitiks su Baltijos šalių prezidentais. Susitikimo metu planuojama pasirašyti sutartis dėl bendradarbiavimo mokslo ir technologijų srityje. Skubiai pradėtoje ruošti

sutartyje numatomas keitimasis mokslininkais, eksper-tais ir naujomis technologijomis. Manoma, kad šis vizitas atkreips pasaulio dėmesį į Baltijos šalis ir paskatins investicijas.

Iš Vilniaus Lukiškių kalėjimo už 10 tūkstančių litų paleistas "SELMOS" asociacijos prezidentas Vygandas Laurinavičius

Generalinio prokuroro pavaduotojo sprendimu iš Vilniaus Lukiškių kalėjimo tardymo izoliatoriaus už 10 tūkstančių litų užstatą buvo paleistas "SELMOS" asociacijos prezidentas Vygandas Laurinavičius. Ponas Laurinavičius buvo suimtas prieš keturis mėnesius ir apkaltintas valstybinio turto grobsty-

mų itin dideliu mastu. Pagal sutartį, "Selmos" firma turėjo pastatyti 6.5 tūkstančio butų Rusijos kariškiams Kaliningrado srityje. Mainais Rusija perdavė Lietuvos kariuomenei ginklų. Generalinė prokuratūra iškėlė bylą, teigdama, kad įsigyjant ginklus buvo pažeisti įstatymai. Buvusio krašto apsaugos ministro

bute irgi buvo padaryta krata, tačiau jį suimti buvo pabijota. Eksministro Butkevičiaus nuomone, ši byla yra politinė ir sufabrikuota LDDP užsakymu. Laurinavičius buvo paleistas be Generalinio Prokuroro Paulausko žinios, kuris tuo metu tobulinosi Italijoje. Rusijos Baltijos karo laivyno vadas admirolas Je-

gorov mano, kad Lietuvos krašto apsaugos ministerijos apginklavimo byla baigsis "Selmos" prezidento Laurinavičiaus išteisinimu. Tai padės atkurti gerus Lietuvos ir Kaliningrado srities santykius. V. Laurinavičiaus su laikymas sukėlė audringą Kaliningrado kariškių reakciją, nes sustojo butų statyba.

Lietuva bando atgauti sklypą Berlyno centre

Dar 1925 metais buvo nupirkta pastatas Lietuvos ambasada. Karo metu namas buvo visiškai sugriautas. Sklypo nuosavybės niekas neginčija, bet dabar jis yra išnuomotas 20-čiai metų automobilių pardavėjui. Lietuvos Vyriausybė priėmė

sprendimą čia statyti Lietuvos namus. Tai 3700 kv. metrų pastatas, kurio dalis numatyta Lietuvos ambasada. Tokių rūmų statyba kainuotų 12-15 milijonų markių. Dalį pastato numatyta išnuomoti statybos išlaidoms padengti.

Raimundas Visokavičius nekaltas

Vilniaus teismas buvo pripažinęs buvusį Lietuvos Banko valdytoją Raimundą Visokavičių nekaltu dėl jam pareikštų kaltinimų padarius žalą valstybei. Prokuratūra užprotestavo šį sprendimą, tačiau Aukščiausias Teismas paliko teismo sprendimą galioti. Šį sprendimą dar gali užprotestuoti generalinis prokuroras Artūras Paulauskas. Seime jis buvo pareiškęs, kad jei kaltinimai p. Visokavičiui nepasitvirtins, jis atsi-statydins. Tačiau šį pažadą Generalinis Prokuroras dabar linkęs užmiršti, teigdamas, kad jis pajuokavo. (AGEP)

RITA STAŠKUTĖ*Kelionių specialistė*

Europa, Karibų salos, Meksika, Pietų Amerika, Vid. Rytai

TEL: (216) 831 - 5530 FAX (216) 831-5028

1994 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄgeriausios kainos – patogiausios lėktuvais
1-800-366-9980**FINNAIR: via Helsinkis į Vilnių**

(antradieniais, trečiadieniais, penktadieniais)

arba kitomis jums tinkamoms oro linijomis:

SAS-via Copenhagen, LH-via Frankfurt,

LOT Polish-via Varšuva, AUSTRIAN AIR-via Viena

BORN TO TRAVEL

26949 Chagrin Blvd. • Suite 103 (Ohio Savings Building) BEACHWOOD, OH 44122

TRANSPAK**MAISTO SIUNTINIAI**

Talpintuvai į Lietuvą siunčiami kas savaitę.

Skubiems siuntiniams – AIR CARGO**Pinigai pervedami doleriais****Maisto siuntiniai, nuo \$39 – iki \$98.****RŪTA DEGUTIENĖ 216 943-4662**

28262 Chardon Rd. Willoughby Hills, OH 44092

TRANSPAK

Dirbame nuo 1987

2638 W. 69th Street CHICAGO, IL 60629 Chicagos tel. 312 436-7772

Populiariausias dienraštis Lietuvoje – "Lietuvos Rytas", metams \$149 oru.

NEW YORK Į RYGĄ

\$
279
nuo

Kelionė į vieną pusę, perkant
bilietą į abi puses

Taupios Kelionės Į Pabaltijį

TAUPYKITE LAIKĄ... tiesioginė kelionė iš New Yorko Kennedy aerodromo iki Rygos (Latvija). American Trans Air yra greičiausias kelias į Pabaltijį!**TAUPYKITE PINIGUS...** palyginkit ir sutaupysit keliaudami su American Trans Air. Jums geriausias aptarnavimas ir prieinamiausia kaina!**KAINA Į VIENĄ PUSĘ Į ŠIŲ MIESTŲ:**
(Persėdimas VIA New Yorko J.F.K.)

Atlanta nuo	\$411	Detroit nuo	\$344	Philadelphia nuo	\$324
Boston nuo	\$279	Los Angeles nuo	\$397	Pittsburg nuo	\$329
Cleveland nuo	\$370	Miami nuo	\$419	Seattle nuo	\$399
Chicago nuo	\$434	Minneapolis nuo	\$329	San Francisco nuo	\$397

Ar Jūs skrendat biznio reikalais, ar pasimatyti su gimine. Jūs norit ten nukeliauti kuo greičiau. Nereikia persėsti į kitą lėktuvą, nereikia be reikalo išleisti dar daugiau pinigų. ATAs tiesioginis skrydis iš New Yorko į Pabaltijį yra patogus, ekonomiškas, ir labai paprastas. Juk Jūs visada to ir norėjote.

Dėl pigiausios kelionės į Pabaltijį skambinkit Jūsų kelionių agentui arba ATV.

800-382-5892**American Trans Air**

Susisiekite su mūsų kelionių agentais. Kiti patarimai kelionėms užsienį. "Off peak" 65.000 žmonių kelionės. Bilietus reikia užsisakyti bent 21 dieną prieš skrydį. Jūsų kelionės: \$12.95 bus greičiau, jei kelionės bilietas bus užsisakyti. Susisiekite su ATAs skrydžių agentais. Jūsų kelionės greičiau nuo 5/7/94 iki 11/1/94.

CLEVELANDE ir apylinkėse

PAMINĖTI BIRŽELIO TRĖMIMAI

Sekmadienį, birželio 12 d., Clevelando Lietuvių Kultūrinuose Darželiuose prie Dr. J. Basanavičiaus paminklo buvo paminėti 1941 m. birželio mėn. sovietų pradėti žmonių trėmimai iš Baltijos kraštų. Išskilmėse dalyvavo estai, latviai ir lietuviai. Ekumeninių pamaldų apeigas pravedė kun. J. Bacevičius, kun. A. Kass, kun. A. Usis, kun. G. Kijauskas, SJ ir kun. L. Grendze. Apie minėjimo prasmę kalbėjo P. Barbins. Giesmės, solo dainos ir maldos, kad ir skirtingomis kalbomis atliktos, sujungė visus vienon šeimoni.

Užbaigta tautų himnais ir dvasiškių palaiminimais.

Ger.J.

OHIO ĮVYKIAI

Birželio 26 d. bus meno diena parke – Christmas Run Park, Wooster, Ohio. Dalyvaus 140 menininkų su rankdarbiais, bus pasilinksminimas ir vaikų kampelis. Tel. 263-5205.

Liepos 9-10 d. Burke paežerės oro uoste bus "Cleveland 500 Grand Prix" auto lenktynės. Penktadienį (liepos 8 d.) bus Grand Prix Free Day, the Pepsi Celebrity Challenge ir roko koncertas. Baigminės automobilių lenktynės bus liepos 10 d., sekmadienį po pietų. Tel. 781-3500.

Liepos 8-10 d. – Balionų lenktynės ir festivalis Wadsworth Municipal Airport, 840 Airpost Rd. Demonstruojami šilto oro balionai, apstu užkandžių ir muzikos.

Federal Savings Bank

PRAŠAU APLANKYTI MŪSŲ BANKĄ

HOME FEDERAL didžiuojasi būdama dalis jūsų apylinkės

Nuo 1911, HOME FEDERAL padėjo tokioms šeimoms kaip jūsų gauti geromis sąlygomis paskolas ir patarnavimus finansinėse operacijose.

HOME FEDERAL siūlo šiuos patarnavimus:

- Aukštas palūkanas už santaupas
- Čekių santaupas
- Namų paskolas
- Paskolos namų remontams
- ir kitas paskolas labai palankiomis sąlygomis.

HOME Federal Savings Bank

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Darbo valandos:

Pirmadienio – ketvirtadienio	9:00 – 4:00
Penktadienį	9:00 – 6:00
Šeštadienį	9:00 – 2:00

Telefonas 529-3059

Rose Marie Balogh, Branch Manager

FDIC INSURED

EQUAL HOUSING LENDER

Tel. 336-6150.

Liepos 9-10 d. Akronė – John S. Knight Centre, Mill & High Str., – "Showcase '94" – Įdomūs nauji pasaulio gaminiai. Maistas, fasonai, technologija ir daugiau. Tel. 996-3191.

Ger. J.

• RUGSĖJO 18 d. Virginijos Bruozytės-Muliolienės koncertas. Rengia skautininkų draugovė ir Dievo Motinos parapija.
• SPALIO 1 d. Pabaltijiečių vakaras. Rengia Clev. Pabaltijiečių komitetas (Lietuviai, latviai ir estai.)
• SPALIO 8 d. Los Angeles vyrų kvarteto koncertas Rengia vyr. skaučių Židiny.

• LAPKRIČIO 13 d. Šv. Jurgio Rudens Festivalis 11:30 – 3:30 p.p.
• LAPKRIČIO 19 d. L.K. Ramovės Lietuvos Kariuomenės Atkūrimo Minėjimas
• GRUODŽIO 24 d. Bendros Kūčios – Šv. Jurgio parapijos salėje pradž. 9:30 v.v.

atlanta IMPORT-EXPORT Inc.

2719 West 71th Street, Chicago, IL 60629
Tel. (312)434-2121 1-800-775-SEND
SKOKIE, CLEVELAND, ST. PETE BEACH, NEW YORK,
DETROIT, GRAND RAPIDS, KALAMAZOO, BALTIMORE,
PITTSBURGH, HOT SPRINGS, ST. LOUIS, ROCHESTER,

Pristatome siuntinius į namus

Jūsų giminėms Lietuvoje, Latvijoje, Rusijoje, Ukrainoje, Baltarusijoje. Skubiems siuntiniams: AIR CARGO Amerikietiško maisto siuntiniai.

Pratęsiame vizas, ruošiamo iškvietimus.

Persiunčiame pinigų doleriais.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Clevelando skyriaus tel.: 481-0011
639 East 185 th Street • Cleveland, OH
Iš anksto susitarus, paskambinant į
Atlantos Clevelando skyrių, Jūsų namuose
galime paruošti ir priimti siuntinius į Lietuvą.

PARENGIMAI

1994 M.

• LIEPOS 9 d. 6:00 v.v. Lietuvių Kultūrinių Darželių D-jos Vasaros vakaronė Gwinn Estate, Bratenahl, OH.
• LIEPOS 10 d. Clevelando Pensininkų Klubu gegužinė. (Sekmadienį)
• LIEPOS 17 d. Šv. Jurgio parapijos gegužinė pradž. 11:30 ryto Šv. Jurgio sodyboje.
• LIEPOS mėn. 31-ą dieną sekmadienį 12-tą valandą popiet, L.K.V.S-gos "RAMOVĖ" Clevelando skyriaus valdyba ir L.S.S-gos Išeivijoje Žalgirio šaulių kuopos valdyba kartu rengia gegužinę prie ežero Beachland parke 17815 Canterbury Road Clevelande..
• RUGPJŪČIO 14 d. DIRVOS IR VILTIES draugijos gegužinė įvyks L. ir V. Apanių sodyboje.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available – worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO E. EUROPE

passports • visas
prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY FOR OVER
35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00 v.r. – 4:00 p.p.
penktadienį ----- 9:00 v.r. – 6:00 p.p.
šeštadienį ----- 9:00 v.r. – 12:00 p.p.
sekmadienį parapijoje --- 11:00 v.r. – 12:00 p.p.

Kiekvieną taupomojį sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

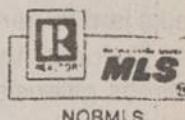
William J. Jakubs Sr.,
William J. Jakubs Jr.,
Keneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185 th Street, Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

MATAS REALTORS

Broker RITA MATAS – G.R.I. – state certified
real estate appraiser

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH. 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS – teisinis patarėjas

DIRVA

A. A. VYTAUTAS ALEKSANDRŪNAS (1916 - 1994)

Šviesios atminties Vytautas Aleksandrūnas gimė tolimojoje Rusijoje, Turkestane, Katta-Kurgan mieste 1916 metų vasario mėn. 4 d. Jo tėvas veterinarijos daktaras Dominikas ir motina Liucija Petrauskaitė – Aleksandravičiai, kaip ir daugumas tuo metu lietuvių inteligentų buvo nukelti į tolimąją Rusiją, toli nuo savo tėvynės Lietuvos. Vytautas su tėvais grįžo į Lietuvą 1921 m.,

apsigyveno Šakiuose. Vytautas pradėjo lankyti gimnaziją. Dar gimnazijos nebaigus miršta jo tėvelis ir močiutė 1933 m. vasario 16 d., o maždaug po metų miršta ir jo mamytė. Vytautas, palyginti dar jaunas, liko našlaičiu.

Baigęs gimnaziją Vytautas pradėjo studijas V.D. Universiteto medicinos fakultete. Užėjus bolševikiškai okupacijai neteko tėvų turto ir buvo priverstas studijas nutraukti ir pasitai-

kiusiu darbu pelnyti duona savo šeimai ir sau.

1944 m., kaip ir daugumas mūsų, Vytautas su šeima pasitraukė į Vokietiją. Trumpai stabtelėjęs Berlyne persikėlė toliau į Vokietijos gilumą ir po karo apsigyveno Ravensburge, prancūzų zonoje.

Berods 1949 m. pabaigoje Vytautas pasiekė Ameriką. Trumpai pagyvenęs Philadelphijoje, 1950 m. persikėlė į Čikagą. Čia privačiai pasimokęs, 1951 m. pradėjo dirbti Standard Oil Indiana kompanijos braižyklėje. 1955 m., persikėlęs į Los Angeles, Vytautas įsidar-bino South Pacific Pipeline, Inc., kurioje išdirbo iki pensijos.

Šviesios atminties Vytautas tik pradėjęs studijuoti įstojo į Korp! Neo-Lithuania ir buvo aktyvus jos narys visą savo gyvenimą. Dar Kaune turėjau asmenišką privilegiją kartu su Vytautu būti 1939-40 m.m. korporacijos valdyboje.

Okupacijų metais jis pagrindžio dalyvis, aktyvus rezistentas, dalyvavo Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungoje.

Atkiles į Ameriką, Vytautas Čikagoje įsijungė į Lietuvių Tautinių Korporacijų sambūrio eiles, o persikėlęs į Los Angeles jis buvo vienu iš Korp! Neo-Lithuania padalinio steigėjų ir pirmasis to padalinio pirmininkas 1962 m.

Be nuolatinės veiklos korporacijoje Vytautas buvo vienas iš Los Angeles Tautinių namų steigėjų ir pirmųjų tų namų vadovų eilėse. Vytautas buvo aktyvus Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Los Angeles skyriaus narys.

Ankstyvoje savo jaunystėje Vytautas pamėgo fotografijos meną. Dar Lietuvoje yra laimėjęs premijų. Čia Amerikoje ne vienas galėjo gėrėtis jo padarytomis meniškais nuotraukomis.

Tai toks šviesios atminties Vytauto Aleksandrūno miniatiūriškai pateiktas gyvenimo kelias. Turėta daug sėkmių ir daug nesėkmių. Tuose savo gyvenimo vingiuose Jis ieškojo šviesos ir gėrio, bet dažnai rado skausmą, nusivylimą ir kentėjimus. Atsisveikindamas jo draugų ir šeimos vardu, tikiu, kad Auklščiausias suteiks jam to gėrio ir šviesos, kurios jis ieškojo.

O Jums, Vytele ir Vytautai, mūsų draugų ir mano šeimos giliausia užuojauta. Likusieji mėginsim dalintis netekties skausmu.

Jonas Jurkūnas

Pranešame draugams ir pažįstamiems, kad š.m. birželio 15 d., sulaukęs 99 m. amžiaus, mirė

A. † A. MOKYTOJAS MYKOLAS ŽIDONIS

Gyveno New Havene, Connecticut. Gimė 1894 m. spalio 13 d. Lietuvoje, Udrijos kaime netoli Alytaus miesto. Baigė Veiverių mokytojų seminariją, Vilniaus Universiteto teisių fakultetą ir Vilniaus pedagoginį institutą. Buvo direktorius Veisiejų ir Gelvonų vidurinėse mokyklose. Mykolas Židonis pirmas mokytojas šiose mokyklose, kuris vaikus mokė lietuvių kalba. Nuo 1929 m. Alytuje – pradžios mokyklų inspektorius, o nuo 1940 m. dirbo inspektoriumi Vilniuje.

Pabėgėlių stovyklose Vokietijoje organizavo lietuviškas mokyklas ir buvo Švietimo valdybos pirmininku. Mokytojo darbą visur jungė su plačia visuomenine veikla (Šauliuose, Skautuose ir kt.). Jo dėdė kun. Juozas Židavičius (Seirijų Juozas), anksčiau Amerikoje įsikūręs, statė lietuvišką bažnyčią AMsterdam, NY. Ten Velionis persikėlė iš Vokietijos. Amerikoje dirbo fabrikuose, taipogi dalyvavo visuomeninėje ir švietėjiškoje veikloje.

Paliko Amerikoje dukros Lijolės Židonytės ir Genovaitės Židonytės-Vėbrienės, anūkė Vaiva Vėbraitė-Gustienė ir jos vyras James Gust, keturi proanūkai: Aras, Liepa, Lokys ir Sirvydas. Taip pat Lietuvoje ir Lenkijoje daug kitų giminių.

Atsisveikinimas ir gedulingos šv. Mišios įvyko birželio mėn. 17 d. New Havene, Connecticut, Šv. Kazimiero bažnyčioje. Velionis palaidotas Šv. Lauryno kapinėse, šalia anksčiau mirusios žmonos A.A. Genovaitės Vosiūtės-Židonienės.

Šeima dėkoja visiems, ištiesusiems ranką nuliūdimo valandoje. Ypač dėkojame kunigui Karaliui atlaikiusiam šv. Mišias.

A. A. BRONIUI GAIŽAUSKUI

mirus, žmoną KLEOFĄ ir gimines
nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Algis ir Roma Čepuliai

"SVEIKATA"

Tai vienintelis sveikatos mokymo žurnalas Lietuvoje. Jame rašo žymiausi Lietuvos medikai. Pagrindinė tematika: kaip apsisaugoti nuo ligų, kaip elgtis susirgus, kaip gydytis prieš kreipiantis į gydytoją. Spausdinami ir pasaulio lietuvių – gydytojų straipsniai.

Žurnalo kaina užsienyje – 30 dol. metams, 15 dol. pusmečiui. Užsisakykite "SVEIKATOS" žurnalą! Jame ne tik rasite naudingų žinių. Žurnalas bus Jūsų svečias iš Lietuvos.

312 – 778 – 7500

Rolandas Bartašiūnas

5620 S. Claremont Ave.

Chicago, IL 60636

SAULĖLEIDŽIO SONETAI

A.a. Stasio Santvaro paskutinė poezijos knyga, išleista Vilties Draugijos, įrista į kietus viršelius ir sukrauta Dirvos redakcijoje.

Knyga parduodama po 10.00 dol. ir gaunama šiuo adresu: DIRVA

19807 CHEROKEE AVE.

CLEVELAND, OH 44119

KAUNE

IŠNUOMUOJAMI BUTAI

1 ar 2 miegamųjų už \$30 - \$40 savaitei, ramiame rajone, pilna virtuve, vonia, telefonu ir TV. Galimas buitinis aptarnavimas ar automobilis su šoferiu.

Tel.: (Kaune) 77-66-21 arba 77-28-38 A. Mažeika, Pramonės prospektas 49-92, Pašto dėžė 733, Kaunas 3036

300,000 WINNERS A DAY.

JOIN IN THE WINNING.

The Ohio Lottery would like to thank the citizens of this great state for another record breaking sales year in 1993. Ohio Lottery's profit contributions to Ohio schools exceeded \$663,000,000, making everyone a winner. Thanks, Ohio!

George V. Voinovich
Governor of Ohio

Virgil E. Brown
Director, Ohio Lottery

All Ohio Lottery players are subject to laws and regulations of the Ohio Lottery Commission. For more information, call our Customer Relations Department, (216)787-3200, during regular business hours.